

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Tydal kommune

Arkivsak: 22/143
Møtedato/tid: 01.09.2022 kl. 10:00
Møtested: Møterom Øyfjellet

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Eva J. Bekkavik på telefon 468 51 950, eller e-post: eva.bekkavik@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 24.08.2022

Lars Græsli (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
17/22	Forvaltningsrevisjonsrapport kompetanse og kapasitet - kommunedirektørens oppfølging av vedtak
18/22	Oppfølging av forenklet etterlevelseskontroll 2021
19/22	Eierskapskontroll Nord-Trøndelag Krisesenter IKS - forsinket levering av prosjektplan
20/22	Budsjettkontroll pr. 15.08.2022
21/22	Forslag til budsjett 2023 med økonomiplan 2023-2025 for kontrollutvalget
22/22	Eventuelt
23/22	Referatsaker
24/22	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Forvaltningsrevisjonsrapport kompetanse og kapasitet - kommunedirektørens oppfølging av vedtak

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

01.09.2022

Saknr

17/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 20/460 - 18

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens tilbakemelding til orientering.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en orientering om vedtatt kompetanseplan, orienteringen gis på utvalgets siste møte i 2023.

Vedlegg

Kompetanseplan

Dialogen mellom politisk og administrativt miljø

Saksopplysninger

På kontrollutvalgets møte 24. februar 2022 (sak 03/22) ble rapport fra forvaltningsrevisjon av kompetanse og kapasitet behandlet.

Nedenfor kommer et kort utdrag fra forvaltningsrevisjonsrapporten.

Revisjon Midt-Norge SA formulerte følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Har kommunen tilfredsstillende kompetanse og kapasitet blant ledergruppen til å drifte administrasjonen og personalarbeid forsvarlig?
2. Har kommunen etablert system, retningslinjer og rutiner som sikrer en forsvarlig saksforberedelse av politiske saker og iverksettelse/oppfølging av disse?

Revisjonens konklusjon

Kommunens administrative ledergruppe har relevant utdanning, lederfaring eller lederutdanning og relevant yrkeserfaring. Revisors vurdering er derfor at det er tilfredsstillende kompetanse i ledergruppen.

Sektorlederne har ulikt antall ansatte å fordele arbeidsoppgavene på, og noen er mer presset enn andre. Felles for disse er at de ønsker seg mer tid til utviklingsoppgaver. Særlig er det utfordrende for sektorlederen i 50 prosent stilling.

Kapasiteten til administrativ ledelse er i stor grad påvirket av samspillet opp mot politisk nivå. Her er revisors vurdering at det ikke er jobbet godt nok med rolleforståelse, gjensidig tillit, åpenhet for gjensidig konstruktiv kritikk og åpen samtale om relasjonens kvalitet. I januar 2022 forteller både administrasjon og ordfører revisor at samarbeidet stadig bedrer seg, noe som er positivt. Kommunen som helhet vil ha god nytte av å skape et bedre samarbeidsklima.

Når det gjelder saksforberedelse og iverksettelse av politiske saker er revisors vurdering at kommunen har system, retningslinjer og rutiner som sikrer en forsvarlig forberedelse av politiske saker og iverksettelsen av disse.

Revisors anbefaling

- Ivaretar den gode dialogen videre
- Gjennomfører del to av politikeropplæringen, med deltakelse fra både politikere og administrasjon.

Politisk behandling

Kommunestyret hadde forvaltningsrevisjonsrapporten opp til behandling i sitt møte 24.03.2022 i sak 12/2022 og gjorde følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om kompetanse og kapasitet til orientering.
2. For å styrke arbeidet med best mulig kompetanse i administrasjonens ledelse, ber kommunestyret kommunedirektøren sørge for at det blir laget en kompetanseplan. Denne må legge vekt på utfyllende behov og systematikk i oppfølgingen.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 5.2. Samspillet mellom administrasjonen og politisk nivå må være hovedtema i politikeropplæringen. Det må legges spesielt vekt på:
 - rolleforståelsen mellom administrasjon og politikere
 - gjensidig tillit
 - åpenhet for konstruktiv kritikk
 - åpen samtale om relasjonens kvalitetPolitikeropplæringen må gjennomføres før 1. juni 2022.
4. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 10.08.2022.

Kommunedirektørens oppfølging

Kommunedirektøren har i brev av 20.07.2022 gitt en tilbakemelding til kontrollutvalget om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 12/2022 (vedlegg).

Vurdering

Tydal kommune skal ta i bruk KS sitt verktøy for strategisk kompetanseplanlegging og det er satt ned en tverrsektoriell arbeidsgruppe med representanter fra tillitsapparatet.

Kompetanseplanen skal opp til politisk behandling høsten 2023.

Politikeropplæring del to med politisk og administrativt nivå er gjennomført, KS og advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig Trondheim sto for opplæringen.

Konklusjon

Kommunedirektøren har kommet godt i gang med oppfølging av kommunestyrets vedtak. Kompetanseplanen skal opp til politisk behandling høsten 2023. Det vil være hensiktsmessig at kontrollutvalget ber om en ny orientering om status på arbeidet med kompetanseplanen før utvalget avslutter forvaltningsrevisjonen.

KONSEK TRØNDELAG IKS
Postboks 2564
7735 STEINKJER

Deres ref	Vår ref 2022/1556-3	Saksbehandler Heidi Horndalen	Dato 20.07.2022
------------------	-------------------------------	---	---------------------------

Kompetanseplan

I kontrollutvalgets sak 03/22 ble det fattet vedtak om at kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for at det blir laget en kompetanseplan. Denne må legge vekt på utfyllende behov og systematikk i oppfølgingen. Kommunedirektøren skal gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding innen 10.08.22

Kommunedirektørens kommentar:

En strategisk kompetanseplan er en del av kommunens planverk – og vil si noe om hvilken kompetanse som behøves for å nå kommunens mål. Planen skal bidra til at kommunen mobiliserer, utvikler og anskaffer kompetanse på prioriterte områder som følge av vedtatte mål og føringer. Slik skal man sikre kvalitet i tjenestene, effektiv ressursutnyttelse og godt omdømme som en attraktiv arbeidsplass. En bevisst, systematisk og strategisk satsing på kompetanse er viktig for at kommunen skal lykkes både som samfunnsutvikler og som velferdsprodusent.

Systematisk kompetanseutvikling forutsetter hensiktsmessig styring og ledelse. For å utvikle ansattes og virksomhetens kompetanse, fordres bevisst tenkning og handling rundt tiltak.

Det ble i utvidet tjenesteledermøte våren -22 bestemt at vi skal bruke KS sitt verktøy for strategisk kompetanseplanlegging og det ble nedsatt en tverrsektoriell arbeidsgruppe og i tillegg representanter fra tillitsapparatet.

Gruppas ansvar er å se på innhold i planen og utarbeide en framdriftsplan.

Steg 1. Organisering

Etablering av en prosjekt-/arbeidsgruppe med mandat fra kommunedirektøren til å utarbeide en strategisk kompetanseplan.

Steg 2. Forankring og ambisjoner

Arbeidet med kompetanseplanen bør bygge på en klar forankring i organisasjonen, spesielt toppledelsen. Siden en kompetanseplan vil legge føringer for arbeidet med budsjett og økonomiplan, bør arbeidet med planen også forankres politisk. Når arbeidet med kompetanseplanen starter, bør man også definere hva ambisjonen med planen er i den aktuelle planperioden.

Steg 3. Overordnede mål og føringer

Vis til relevante overordnede mål og føringer innen området planen skal dekke.

Steg 4. Hva er kompetanse?

For å lykkes med kompetanseplanlegging, er det avgjørende å ha en god forståelse av hva kompetanse egentlig er, og på hvilke måter den er en ressurs i organisasjonen.

Steg 5. Kompetanseanalyse

Kompetanseanalysen skal bidra til å klargjøre hvilken kompetanse organisasjonen trenger for å nå sine mål, og hvor utviklingstiltak bør settes inn for å anskaffe, utvikle eller mobilisere kompetanse.

Steg 6. Kompetansestrategier og tiltak

Ut fra kompetanseanalysen i i steg 5, defineres satsingsområder og rammer for tiltak.

Steg 7. Evaluering og oppfølging

Kompetanseplanen må inneholde hvordan planen som helhet skal følges opp og evalueres, ikke bare det enkelte tiltak. Erfaringer knyttet til arbeidet med kompetansestrategier og tiltak bør tas med inn i nye planleggingsrunder.

	Ansvar	Hva/Hvordan	Frist
Steg 1. Organisering	Kommunedirektøren	Arbeidsgruppe valgt, mandat må utarbeides	31.08.22
Steg 2. Forankring og ambisjoner	Ledergruppe og tjenesteledere	Forankring i hele organisasjonen	31.10.22
Steg 3. Overordnede mål og føringer	Arbeidsgruppe og ledergruppe	Identifisere lokale og sentrale føringer, mål i kommuneplan	Februar 2023
Steg 4. Hva er kompetanse?	Arbeidsgruppe (det utarbeides en felles PP til bruk på enhetene)	Definere og få en felles forståelse av hva kompetanse er. Kompetansebegrepet er med i hele prosessen.	Mars 2023
Steg 5. Kompetanseanalyse	Ledergruppe og tjenesteledere	Gjennomføre kompetanseanalyse	
Steg 6. Kompetansestrategier og tiltak	Ledergruppe og arbeidsgruppa	Definere satsningsområder og rammer	
Steg 7. Evaluering og oppfølging	Ledergruppe og tjenesteledere	Systematisk oppfølging og evaluering	

Målet er at planen skal opp til politisk behandling høsten 2023, i forkant av budsjettbehandling for 2024.

Med hilsen

Heidi Horndalen
kommunedirektør

Kopi til:

LARS GRÆSLI	TYDALSVEGEN 1229	7590	TYDAL
Jens Arne Kvello	Østbyvegen 94	7590	Tydal

Dette brevet er godkjent elektronisk i Tydal kommune og har derfor ingen signatur.

KONSEK TRØNDELAG IKS
Postboks 2564
7735 STEINKJER

Deres ref

Vår ref
2022/1556-2

Saksbehandler
Heidi Horndalen

Dato
20.07.2022

Svar angående forvaltningsrevisjonsrapport kompetanse og kapasitet i kommuneledelsen

Viser til kontrollutvalgets sak 03/22 «Forvaltningsrevisjonsrapport kompetanse og kapasitet i kommuneledelsen». I vedtaket er kommunedirektøren bedt om å komme med en skriftlig tilbakemelding på hvordan pkt. 5.2 i rapporten er fulgt opp. Pkt. 5.2 i rapporten lyder som følger

- Ivaretar den gode dialogen videre
- Gjennomfører del to av politikeropplæringen, med deltakelse fra både politikere og administrasjon

Kommunedirektørens kommentarer:

Når det gjelder dialogen mellom politisk og administrativt miljø er det noe vi har fokus på til enhver tid og det er begge parter ansvar å få til slik at dialogen blir god. Dette ble spesielt lagt vekt på i politikeropplæringen der KS sin representant Dag Henrik Sandbakken gikk gjennom rolleforståelser. Med utgangspunkt i kommuneloven gikk han gjennom følgende temaer:

- Saksbehandlingen i de folkevalgte organene
- Kommunedirektørens oppgaver og ansvar
- Roller som folkevalgt
- Hvilke utfordringer gir det når du har flere hatter?
- Habilitet
- Ordførers rolle
- Kommunestyrets oppgaver og ansvar
- Delegering; hvem bestemmer hva
- Samspill politikk og administrasjon
- Tiltak for samhandling
- Kommunestyrets mulighet for å påvirke samfunnsutviklingen

Politikeropplæringen del 2 ble gjennomført den 5. mai 2022 med politikere og administrasjonen til stede. Dagen ble delt i to der KS hadde gjennomgang av kommunelov, rolleforståelse og kommunal planlegging. Den andre delen var det advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig Trondheim AS som gjennomførte. De hadde en gjennomgang av kontrollutvalgets rolle og oppgaver og innsynsreglene.

Med hilsen

Heidi Horndalen
kommunedirektør

Kopi til:

LARS GRÆSLI	TYDALSVEGEN 1229	7590	TYDAL
Jens Arne Kvello	Østbyvegen 94	7590	Tydal

Dette brevet er godkjent elektronisk i Tydal kommune og har derfor ingen signatur.

Oppfølging av forenklet etterlevelseskontroll 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

01.09.2022

Saknr

18/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 21/302 - 15

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering

Vedlegg

Kommunedirektørens svar på forenklet etterlevelseskontroll 2021

Kommunedirektørens redegjørelse om etterlevelse av justeringsbestemmelsene i merverdiavgiftsloven

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b). Som følge av dette ansvaret skal kontrollutvalget også påse at det gjennomføres forenklet etterlevelseskontroll av forvaltningen jf. kommuneloven § 24-9.

På kontrollutvalgets møte 19. mai 2022 (sak 11/22) ble revisors attestasjonsuttalelse fra forenklet etterlevelseskontroll - justeringsreglene i merverdiavgiftsloven behandlet.

Revisor konkluderte med at det ikke er etablert rutiner for dokumentasjon og vurdering i henhold til kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrifter og ga en negativ attestasjonsuttalelse.

Skriftlige påpekninger fra revisor skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, kontrollutvalget mottok på bakgrunn av dette nummerert brev nr. 2

Kontrollutvalget vedtok følgende i sak 11/22

1. Kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen til orientering.
2. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en skriftlig redegjørelse om hvordan kommunen vil oppfylle kravene i merverdiavgiftsloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter. Redegjørelsen sendes kontrollutvalget innen 19.08.2022.

Kommunedirektørens oppfølging

Kommunedirektøren har i brev av 21.06. og 21.07.2022 gitt en tilbakemelding til kontrollutvalget om hvordan kommunen vil oppfylle kravene i merverdiavgiftsloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter.

Vurdering

Det er etablert rutiner for å ivareta dokumentasjon om bruken av kapitalvarer. Det er utarbeidet en oversikt over leietakere på bruken av kapitalvarene (leieobjektet).

Oppdragsansvarlig revisor for Tydal kommune har, ifølge kommunedirektøren, bekreftet at redegjørelsen er tilfredsstillende.

Konklusjon

Med bakgrunn i at revisor har bekreftet at kommunedirektørens redegjørelse er tilfredsstillende så er sekretariatet av den oppfatning at Tydal kommune oppfyller kravene i merverdiavgiftsloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter.

KONSEK TRØNDELAG IKS
Postboks 2564
7735 STEINKJER

Deres ref

Vår ref
2022/667-20

Saksbehandler
Heidi Horndalen

Dato
21.07.2022

Etterlevelse av justeringsbestemmelsene i merverdiavgiftsloven

Revisors brev 020522 til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektør viser at revisor hadde anmerkninger når det gjelder etablerte rutiner for dokumentasjon og vurdering i henhold til kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv § 6 Justering av kompensert merverdiavgift.

Kontrollutvalget behandlet i møte 190522 sak 11/22 Forenklet etterlevelseskontroll – justeringsreglene i merverdiavgiftsloven.

De tar saken til orientering og ber kommunedirektør om en skriftlig redegjørelse om hvordan kommunen vil oppfylle kravene i merverdiavgiftsloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter. Redegjørelsen skal sendes kontrollutvalget innen 190822.

Kommunedirektørens kommentar:

I brev datert 210622 redegjør økonomisjef overfor Konsek Trøndelag IKS hvordan saken har blitt fulgt opp fra Tydal kommunes side. Kommunedirektøren har i telefonsamtale 210722 med revisor Monica Sundt fått bekreftet at redegjørelsen er tilfredsstillende. Brevet til Konsek Trøndelag IKS er vedlagt.

Med hilsen

Heidi Horndalen
kommunedirektør

Kopi til:

LARS GRÆSLI	TYDALSVEGEN 1229	7590	TYDAL
Henrik Vinje			
Jens Arne Kvello	Østbyvegen 94	7590	Tydal

Vedlegg

- 1 Redegjørelse om etterlevelse av justeringsbestemmelsene i merverdiavgiftsloven

Dette brevet er godkjent elektronisk i Tydal kommune og har derfor ingen signatur.

TYDAL KOMMUNE

Økonomi

KONSEK TRØNDELAG IKS

Postboks 2564
7735 STEINKJER

Deres ref

Vår ref

2022/667-16

Saksbehandler

Henrik Vinje

Dato

21.06.2022

Redegjørelse om etterlevelse av justeringsbestemmelsene i merverdiavgiftsloven

I kontrollutvalgets møte 19.05.22, sak 11/22 Forenklet etterlevelseskontroll, ba kontrollutvalget kommunedirektøren redegjøre skriftlig for hvordan kommunen vil etterleve justeringsbestemmelsene i merverdiavgiftsloven.

Det er etablert rutiner for å ivareta dokumentasjon om bruken av kapitalvarer i form av oversikt om leietakere på bruken av kapitalvarene (leieobjektet).

Når det gjelder kravet om oppstilling av kapitalvarer i henhold til forskrift til merverdiavgiftsloven §§ 9-1 og 9-2 er det pr dato ikke mulig å hente ut gode nok oppstillinger fra regnskapsprogrammet Vismas anleggsmodul som viser alle de detaljer som revisjonen etterspør. Anleggsmodulen kan allikevel gi en god oversikt over alle eiendeler som er oppført i balansen og som regnes som kapitalvarer. Det jobbes med å fremskaffe god dokumentasjon og oppstillinger for å imøtekomme kravene i etterlevelsekontrollen for bygg som kan bli utsatt for justeringsregler.

Med hilsen

Henrik Vinje
økonomisjef

Kopi til:

Værnesregionen regnskap v/Sissel Mæhre Berbu
Revisjon Midt-norge ASA v/Monica Sundt
Kommunedirektør Heidi Horndalen

[Tydal kommune](#)

, | Besøksadresse:

Telefon: | Org.nr.: | postmottak@tydal.kommune.no | www.tydal.kommune.no

Dette brevet er godkjent elektronisk i Tydal kommune og har derfor ingen signatur.

Eierskapskontroll Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS - forsinket levering av prosjektplan

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Tydal kommune	01.09.2022	19/22
Saksbehandler	Eva J. Bekkavik	
Arkivkode	FE-037, TI-&58	
Arkivsaknr	22/43 - 4	

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar informasjon om forsinket levering av prosjektplan til orientering.
2. Ferdig prosjektplan oversendes kontrollutvalgets sekretariat innen 24.10.2022

Vedlegg

Forsinket levering av prosjektplan
Bestilling av eierskapskontroll

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte en eierskapskontroll av Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS på sitt møte 19.05.2022 (sak 13/22).

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en eierskapskontroll av Nord-Trøndelag kriesesenter IKS.
2. Prosjektplan med ressursramme og tidspunkt for ferdig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat innen 15.08.2022 og legges frem for kontrollutvalget på utvalgets møte 01.09.2022.
3. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget

I e-post av 19.08.2022 sendte kontrollutvalgets sekretariat en påminnelse til Revisjon Midt-Norge om at prosjektplan skulle vært oversendt kontrollutvalgets sekretariat innen 15.08.2022.

Revisjon Midt-Norge har i e-post av 21.08.2022 svart at de for tiden ikke har tilstrekkelig med personalressurser til denne oppgaven, slik at prosjektplanen først vil bli levert til kontrollutvalgets møte i november.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget tar informasjonen om forsinket levering av prosjektplan til orientering, og ber om at prosjektplanen leveres sekretariatet senest 24.10.2022

Emne: SV: Bestilling av eierskapskontroll - Tydal kommune !
Til: Eva J Bekkavik <Eva.bekkavik@konsek.no>
Sendt: 21.08.2022 12:25:54
Fra: Tor Arne Stubbe <tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>
Hei Eva

Jeg har pt ikke mannskap å sette på oppgaven. Denne prosjektplanen må nesten leveres til neste møte (november).

Tor Arne

Fra: Eva J Bekkavik <Eva.bekkavik@konsek.no>
Sendt: fredag 19. august 2022 15:19
Til: Tor Arne Stubbe <tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>
Kopi: lars.gre <lars.gre@tydalsnett.no>
Emne: VS: Bestilling av eierskapskontroll - Tydal kommune !
Viktighet: Høy

Hei Tor Arne 😊

Jeg har ikke fått prosjektplanen vedr. eierskapskontroll i Tydal kommune (se vedlegg).
Fristen var 15.08.2022.
Jeg skal sende ut sakspapirene til kontrollutvalget på onsdag, så jeg må ha den innen kl. 12 nå på mandag (22. august)

Mvh
Eva 😊

Fra: Eva J Bekkavik
Sendt: 20. mai 2022 10:37
Til: post@revisjonmidtnorge.no; Tor Arne Stubbe <tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>
Kopi: Lars Græsli <lars.gre@tydalsnett.no>
Emne: Bestilling av eierskapskontroll - Tydal kommune !
Viktighet: Høy

Se vedlegg.

Med vennlig hilsen
Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS
468 51 950
www.konsek.no

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår saksbehandler: Eva J. Bekkavik, tlf. 468 51 950
E-post: eva.bekkavik@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 22/43-3
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 20.05.2022

Bestilling av eierskapskontroll

Vi viser til plan for eierskapskontroll for Tydal kommune som ble vedtatt av kommunestyret på møte den 17.12.2020. Kontrollutvalget har i møte 19.05.2022 i sak 13/22 vedtatt å bestille en eierskapskontroll av Nord-Trøndelag krisensenter IKS.

Vi gjengir omtalen av prosjektet fra plan for eierskapskontroll 2020-2024:

Utøves kommunens eierskap i selskapet i tråd med lov og forskrift, egne vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Kontrollutvalget protokollerte følgende i sak 13/22:

Kontrollutvalget ønsker at aktuelle problemstillinger som er angitt i saksfremlegget blir lagt til grunn for bestillingen.

- Inneholder kommunens eierskapsstrategi anbefalt informasjon om eierskapsutøvelsen i Nord-Trøndelag krisenter IKS?
- Er eierstyringen i Nord-Trøndelag krisenter IKS i tråd med gitte føringer inkl. kommunikasjon mellom eier og selskap?
- Er eiers utvelgelse av styremedlemmer, herunder prosess for valg og habilitetsvurderinger i samsvar med gitte føringer?

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak i sak 13/22:

1. Kontrollutvalget bestiller en eierskapskontroll av Nord-Trøndelag krisesenter IKS.
2. Prosjektplan med ressursramme og tidspunkt for ferdig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat innen 15.08.2022 og legges frem for kontrollutvalget på utvalgets møte 01.09.2022.
3. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget.

På vegne av kontrollutvalget i Tydal kommune ber vi herved om at Revisjon Midt-Norge SA forbereder gjennomføringen av en eierskapskontroll av Nord-Trøndelag krisesenter AS.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Vedlegg:

Kopi til:

Kontrollutvalgets leder

Budsjettkontroll pr. 15.08.2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

01.09.2022

Saknr

20/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/186 - 20

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar budsjettkontroll pr. 15.08.2022 til orientering.

Vedlegg

Budsjettkontroll kontrollutvalget

Saksopplysninger

For å holde kontrollutvalget godt informert om sin økonomiske status legger sekretariatet herved fram en økonomisk oversikt pr. 15.08.2022.

Ansvar: 1007 Funksjon: 110

Konto	Tekst	Regnskap pr. 15.08.2022	Budsjett 2022	Til disp.
1068	Trekkpliktig kjøregodtgjørelse	588,83	500	-88,83
1080	Godtgjørelse folkevalgte	13.333,36	20.000	6.666,64
1082	Tapt arbeidsfortjeneste	29.066,72	25.000	-4.066,72
1083	Møtegodtgjørelse	8.000,00	10.000	2.000,00
1099	Arbeidsgiveravgift	3.263,32	3.550	286,68
1103	Abonnement	2.550,00	2.125	-425,00
1116	Servering, bevertning	2.631,25	2.000	-631,25
1150	Kurs, opplæringstiltak	10.075,00	16.000	5.925,00
1160	Bilgodtgjørelse oppg.pl.	3.888,50	4.500	611,50
1178	Reiseutgifter, ikke oppg.pl.	2.293,00	6.000	3.707,00
1196	Kontingenter	3.700,00	3.700	0
	Kontrollutvalget	79.389,98	93.375	13.985,02
1370	Revisjon Midt-Norge SA	265.999,20	399.000	133.000,80
1380	Konsek Trøndelag IKS	79.000,00	158.000	79.000,00
	Totalsum	424.389,18	650.375	225.985,82

Kommentarer:

Konto 1082 Årsaken til merforbruket kan være at tapt arb.fortjeneste for det siste møtet i 2021 (11. november) er utgiftsført og utbetalt i 2022.

Konto 1083 Møtegodtgjørelse for 1.halvår skal egentlig være kr. 5.000,- (500,- x 5 x 2). Årsaken til merforbruket kan være at møtegodtgjøring for det siste møtet i 2021 (11. november) er utgiftsført og utbetalt i 2022.

Konto 1370 Kjøp av revisjonstjenester er tom. august 2022.

Konto 1380 Kjøp av sekretariatstjenester er tom. juni 2022.

Forslag til budsjett 2023 med økonomiplan 2023-2025 for kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

01.09.2022

Saknr

21/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/186 - 21

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgets forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og budsjett for 2023 med en ramme på kr 673.525,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.

Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett etter kommuneloven § 14-3 til kommunestyret.

Vedlegg

Budsjett 2023 med økonomiplan 2023-2026

Saksopplysninger

Budsjettbehandlingen for kontrollorganene.

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 2), går det frem at kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontrollarbeidet skal følge formannskapets budsjettinnstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget fremmer herved en sak om budsjett for kontrollutvalgets virksomhet og kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester for 2023 i Tydal kommune.

Kontrollutvalgets budsjett vil inneholde utgiftene til selve driften av utvalget, samt utgiftene knyttet til kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og kjøp av revisjonstjenester.

Kontrollutvalget

Ved oppsett av budsjettforslag for 2023 for kontrollutvalgets egen virksomhet, har sekretariatet tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2022 og justert godtgjøringen til utvalget jf. Forskrift om folkevalgte rett til godtgjøring og arbeidsvilkår .

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avviker inntil 4 møter i året. Når det gjelder tapt arbeidsfortjeneste har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement, samt innspill fra kontrollutvalgets medlemmer. Posten kontingent er medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn, satsen ble fastsatt på årsmøte 08.06.2022.

Alle faste medlemmer har abonnement på Kommunerevisoren (NKRF).

Det er ikke tatt hensyn til eventuelle andre endringer som følge av økonomiplanarbeidet i kommunen.

I tillegg er det lagt inn noen midler til kurs og faglig oppdatering for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap og ha mulighet til å delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Det er lagt inn en økning på ca. 5 prosent per år videre i økonomiplanperioden. Nivået må vurderes årlig i forbindelse med budsjettet.

Kontrollutvalgets sekretariat

Kommunestyret i Tydal kommune vedtok i sak 16/17 å gå inn som eier i Konsek Trøndelag IKS, samt å kjøpe sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos selskapet.

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS vedtok budsjettet for 2022 på møte den 25.04.2022. Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet.

Kjøp av revisjonstjenester

Kommunestyret i Tydal kommune vedtok i sak 66/17 å gå inn som eier i Revisjon Midt-Norge SA, samt å kjøpe revisjonstjenester fra selskapet.

Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er basert på årsmøtets budsjettvedtak 01.11.2021.

Budsjett 2023

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr 673.525,- som er en økning på kr. 23.150,- fra 2022.

Spesifisert budsjett for 2023 og økonomiplan for 2023-2026 følger med som vedlegg til saken.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjettramme på kr 673.525,- for kontrollutvalget for 2023, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være en nøktern budsjettering, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

Forslag til budsjett 2023 for kontrollutvalget

Konto	Tekst	Budsjett 2023	Budsjett 2022
1068	Trekkpliktig kjøregodtgjørelse	800	500
1080	Godtgjørelse folkevalgte	20.000	20.000
1082	Tapt arbeidsfortjeneste	30.000	25.000
1083	Møtegodtgjørelse	10.000	10.000
1099	Arbeidsgiveravgift (6,4%)	3.900	3.550
1103	Abonnement	2.125	2.125
1116	Servering, bevertning	5.000	2.000
1150	Kurs, opplæringstiltak	17.000	16.000
1160	Bilgodtgjørelse oppg.pl.	4.500	4.500
1178	Reiseutgifter, ikke oppg.pl.	7.000	6.000
1196	Kontingenter	3.700	3.700
	Kontrollutvalget	104.025	93.375
13750	Revisjon Midt-Norge SA *	407.000	399.000
13750	Konsek Trøndelag IKS	162.500	158 000
	Totalsum	673.525	650.375

* Honorar revisjon er kun et anslag, endelig budsjett vil bli fastsatt av Revisjon Midt-Norge SA sitt årsmøte høsten 2022.

Økonomiplan for perioden 2023 – 2026:

	Vedtatt budsjett for 2022	Budsjett-forslag 2023	Anslag for 2024	Anslag for 2025	Anslag for 2026
Kontrollutvalget	93 375	104.025	109.300	114.800	120.500
Sekretariat	158 000	162 500	168 000	173 000	178 000
Revisjon	399 000	407 000	416 000	425 000	434 000
Sum driftsutgifter	650 375	673.525	693.300	712.800	732.500

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

01.09.2022

Saknr

22/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/143 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

01.09.2022

Saknr

23/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/143 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Status forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Årsberetning og åpenhetsrapport 2021

Ytringsfriheten kan ikke begrenses mer for folkevalgte enn andre

Må kommunale oppgavefellesskap lage årsregnskap ?

Avslag på etterlønn var ulovlig vedtak

Formannskapets feil endret neppe utfallet i kommunestyret

Habiliteten må vurderes grundig juridisk

Kommunestyret kan normalt ikke overprøve kommunedirektørens personalavgjørelse

Korrupsjon i kommuner kan pågå i flere år

Nytt varamedlem må velges

Ordfører kan be om nytt valgoppgjør

Kan kreve å få saken behandlet på neste kommunestyremøte

Tverrpolitisk forum - problematisk gråsone

Møteoffentlighet – tidspunkt for møter i folkevalgte organer

Må velge hele utvalget på nytt

Retten til å signere er ikke regel om myndighet til å avgjøre

Loven sier ikke noe om hva forslagsrett betyr

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

1. Orientering fra Revisjon Midt-Norge om status på forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
2. Revisjon Midt-Norges årsberetning og åpenhetsrapport 2021
3. Kan formannskapet vedta hvordan en navngitt folkevalgt skal opptre?
4. Er det slik å forstå at et kommunalt oppgavefellesskap, som er eget rettssubjekt også skal utarbeide eget årsregnskap?
5. Kan kommunestyret innvilge fritak, men avslå etterlønn?
6. Er vedtaket ugyldig på grunn av feil i votingstema?
7. Kan et kommunestyremedlem være inhabil i saker om tilskuddsordninger eller reguleringsplaner?
8. Hvis kommunedirektøren avskjediger en ansatt, kan kommunestyret da be om en begrunnelse?
9. Økokrim mener det er mellom 60–90 prosent sannsynlighet for korrupsjon i kommunal sektor.
10. Når første vara rykker inn som fast medlem i et utvalg, rykker da andre vara opp et hakk?
11. Det er flere vararepresentanter til kommunestyret som har fått fritak, kommunen mangler varamedlemmer, hva nå?
12. Kan kommunestyremedlemmer kreve å få en ekstra sak inn på sakslista?
13. Politikerne har opprettet et tverrpolitisk forum, men uten åpenhet og offentlig sakskart. Har de lov til å ha et slikt forum?
14. Kan ulike møter i folkevalgte organer i kommunen avholdes på samme tidspunkt?
15. Hva gjør vi med medlemmer som ikke møter opp på møtene?
16. Hvem bør signere på kommunens vegne?

17. Kommunedirektøren har møte- og talerett, men ikke forslagsrett. Samtidig legger jo kommunedirektøren fram forslag til vedtak, hvordan skal man forstå dette?

Fra: Tor Arne Stubbe <tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no
<<mailto:tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>>>

Sendt: Monday, July 4, 2022 1:23:41 PM

Til: Torbjørn Berglann <Torbjorn.Berglann@konsek.no <<mailto:Torbjorn.Berglann@konsek.no>>>; Tobias Langseth <Tobias.Langseth@alstahaug.kommune.no
<<mailto:Tobias.Langseth@alstahaug.kommune.no>>>; Knut Soleglad
<Knut.Soleglad@hemnes.kommune.no <<mailto:Knut.Soleglad@hemnes.kommune.no>>>; Torill Bakken
<TB@kontrollutvalg fjell.no <<mailto:TB@kontrollutvalg fjell.no>>>; edel@asjord.no
<<mailto:edel@asjord.no>> <edel@asjord.no <<mailto:edel@asjord.no>>>

Kopi: Arnt Robert Haugan <arnt.robert.haugan@revisjonmidtnorge.no
<<mailto:arnt.robert.haugan@revisjonmidtnorge.no>>>; Unni Romstad
<unni.romstad@revisjonmidtnorge.no <<mailto:unni.romstad@revisjonmidtnorge.no>>>

Emne: Status forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Konsek Trøndelag IKS v/Torbjørn Berglann
SE-KON v/Tobias Langseth
Indre Helgeland Kontrollutvalgssekretariat v/Knut Soleglad
Kontrollutvalg Fjell IKS v/Torill Bakken
Sekretariatet for kontrollutvalget Nærøysund kommune v/Edel Åsjord

Revisjon Midt-Norge opplever pt stor etterspørsel etter tjenester innen forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og hendelsesbaserte undersøkelser. Vi har våren 2022 sluttført 32 prosjekter, og har per dato 57 aktive prosjekter (ulike faser) og 11 nye bestillinger. Dette gjelder både ordinære oppdrag i henhold til leveranseavtaler og ekstra bestillinger fra våre deltakerkommuner. Den økte etterspørselen de siste 12 måneder har dessverre utfordret RMN sin kapasitet, noe som har medført enkelte forsinkede leveranser. Et visst fravær i henhold til lov og avtaleverk (permisjoner, sykemelding osv) bidrar også til redusert kapasitet.

Flere tiltak er iverksatt for å øke kapasiteten hos RMN, blant annet engasjement i kortere og lengre perioder, deltakelse fra masterstudenter i vårt arbeid og ansettelse i faste stillinger. RMN har tilsatt to nye medarbeidere innen forvaltningsrevisjon i løpet av juni, henholdsvis en samfunnsøkonom (PhD) og en sosiolog. Disse vil tiltre stillingene i perioden oktober/november 2022. I tillegg vil en ansatt være tilbake fra permisjon pr 1.november. RMN forventer derfor at kapasiteten øker betraktelig inn mot 2023. Flere tiltak vurderes kontinuerlig for å kunne innfri kontrollutvalgenes forventning til leveranse av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

RMN håper at sekretariatene kan bidra til å kommunisere denne kapasitetsutfordringen til kontrollutvalgene dersom det skulle bli aktuelt. Det vil gjennom høsten fortsatt bli utfordrende å levere alle rapporter og prosjektplaner til rett tid.

Den enkelte oppdragsansvarlige i RMN vil ha direkte kontakt med den ansvarlige sekretær for det enkelte kontrollutvalg med hensyn til avtalte leveranser. RMN ber derfor om at denne henvendelsen formidles til alle ansatte i sekretariatene.

Ta gjerne kontakt med undertegnede dersom dere har spørsmål til eksisterende eller nye bestillinger hos RMN!

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe

Fagleder forvaltningsrevisjon

M +47 98608070 | [Skype for business <sip:tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>](mailto:sip:tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no)

Revisjon Midt-Norge SA, Postboks 2565, 7735 Steinkjer
W www.revisjonmidtnorge.no | **M** +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

Årsberetning og åpenhetsrapport 2021

INNHold

Årsberetning	3
Innledning.....	3
Selskapets formål, organisasjon og virksomhet	4
Organisasjon	4
Årsmøtet	4
Styret.....	5
Tjenester og produksjon	5
Likestilling, miljø og kompetanse	6
Ansatte og likestilling.....	6
Arbeidsmiljø - sykefravær	6
Klimaregnskap.....	7
Kompetanseutvikling	7
Uavhengighet og kvalitetskontroll	8
Retningslinjer for uavhengighet.....	8
Ekstern kvalitetskontroll	8
Intern kvalitetskontroll	9
Årets resultat og årsoppgjørdisposisjoner	9
Medlemmer i Revisjon Midt-Norge SA per 31.12.21:	9

ÅRSBERETNING

INNLEDNING

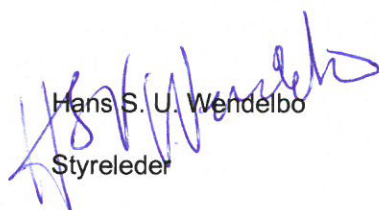
Revisorloven § 5a-2 pålegger revisjonsselskap som reviderer foretak av allmenn interesse å gi en åpenhetsrapport, hvor blant annet organisasjonsform og eierskap, styringsstruktur, interne kvalitetskontrollsystemer og enhetens etterutdanningspolitikk skal beskrives. Kommunalt eide revisjonsselskap omfattes ikke av revisorloven, og derfor ikke av kravet om åpenhetsrapport. Åpenhet er imidlertid en sentral del av offentlig sektor. Kommunal revisjon bør derfor være like åpen i sin rapportering som private selskaper. Vi har derfor innarbeidet de krav som stilles til åpenhetsrapporter i vår årsberetning, og håper dette i sum gir et godt innblikk i selskapet.

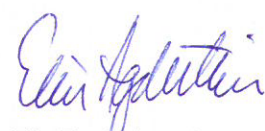
Vi er bedriftsmedlem i *Kontroll og tilsyn* (NKRF). NKRF er en yrkesfaglig interesseorganisasjon og et serviceorgan som er åpen for alle som arbeider med revisjon av eller kontroll med kommunal og fylkeskommunal virksomhet. NKRF har som visjon å være *på vakt for fellesskapets verdier*.

Revisjon Midt-Norge SA har vært gjennom store organisatoriske endringer de siste årene og er i dag Norges største interkommunale revisjonsselskap. Fem selskaper har fusjonert og blitt til ett. Dette har gitt oss flere kompetente medarbeidere og effektivisert tjenestene våre. Vi skal fortsette å utvikle oss til beste for våre eiere og kunder. Vi skal revidere og kontrollere, men vi skal også være en samarbeidspartner for å utvikle bedre styring og kontroll. Vår visjon er å *bidra til forbedring*.

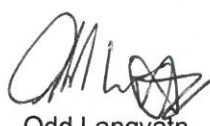
Vi viser til vår hjemmeside for nærmere informasjon om vår virksomhet www.revisjonmidt norge.no

Stjørdal, 22 februar 2022

Hans S. U. Wendelbo
Styreleder

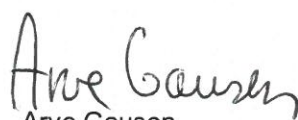

Elin R. Agdestein
Styremedlem

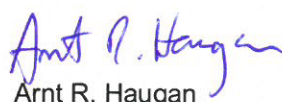

Anne Birgitte S. Skjet
Styremedlem

Odd Langvåtn
Varamedlem

Torbjørn Måsøval
Styremedlem

Oddvar Fossum
Styremedlem

Arve Gausen
Styremedlem

Arnt R. Haugen
Daglig leder

SELSKAPETS FORMÅL, ORGANISASJON OG VIRKSOMHET

Revisjon Midt-Norge SA ble stiftet 28. august 2017 av 43 kommuner og Trøndelag fylkeskommune. Selskapet ble etablert etter en sammenslåing av selskapene Revisjon Midt-Norge IKS og KomRev Trøndelag IKS, og var i drift fra 1. januar 2018. Senere er Fosen kommunerevisjon, Ytre Helgeland kommunerevisjon og Revisjon Fjell IKS fusjonert inn i selskapet.

Selskapet har en desentralisert struktur med kontor i Orkanger, Oppdal, Trondheim, Namsos, Stjørdal, Brekstad, Brønnøysund, Sandnesjøen og Mosjøen, i tillegg til hovedkontoret på Steinkjer.

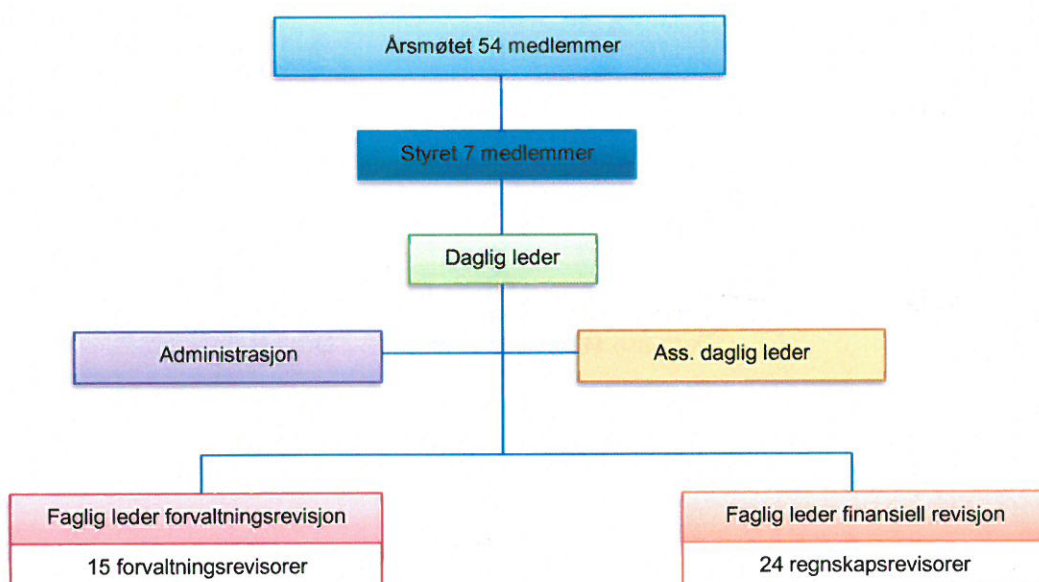
Revisjon Midt-Norge SA reviderer 54 kommuner og er med det Norges største revisjonsselskap når det gjelder revisjon av kommuner. Vi er et interkommunalt selskap og det første som er organisert som et samvirkeforetak. Selskapets vedtekter fastslår at det bare er kommuner og fylkeskommuner som kan bli medlemmer. Per 31.12.21 er det altså 54 medlemskommuner i selskapet.

Selskapets formål er å dekke deltakerkommunenes behov for revisjonstjenester. Selskapets hovedtjenester er regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. I tillegg leverer vi eierskapskontroller, rådgivning og andre tjenester, herunder bekreftelser og attestasjoner. Revisjonsarbeidet utføres i samsvar med vedtatte revisjonsstandarder, som legger rammen for god (kommunal) revisjonsskikk.

Selskapet er medlem i Samfunnsbedriftene (tidligere KS Bedrift) og har en ytelsesbasert pensjonsordning i KLP.

ORGANISASJON

Selskapet er faglig organisert slik figuren nedenfor viser:

ÅRSMØTET

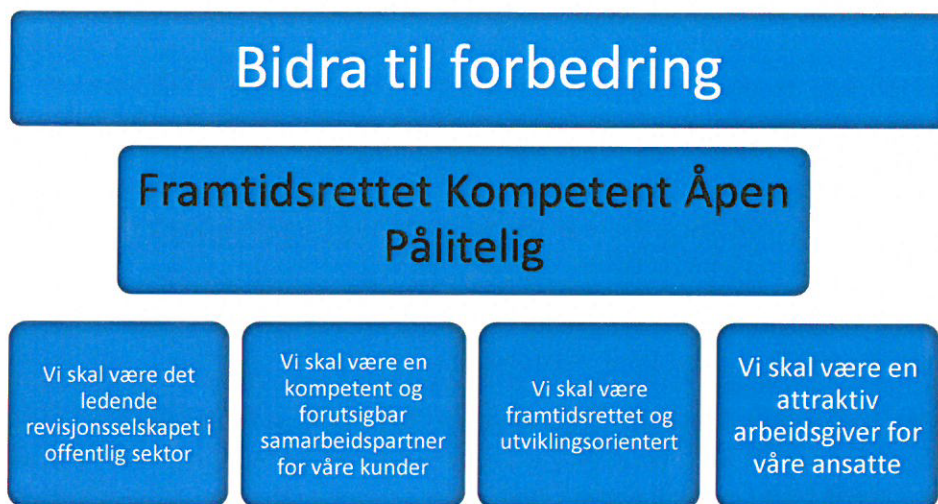
Årsmøtet er selskapets øverste organ, og består av 54 representanter valgt av medlemskommunene. Stian Brekkvassmo er leder og Gunn Iversen Stokke nestleder i årsmøtet.

I 2021 har det vært avholdt 2 årsmøter og behandlet 14 saker.

Medlemmenes stemmerett på årsmøtet følger av vedtektene i selskapet og baseres på omsetning med selskapet etter fastsatt modell.

Høsten 2019 vedtok årsmøtet selskapets strategi for perioden 2020-2023. Her fremgår det at vår visjon er; å bidra til forbedring. Våre verdier skal være; kompetent, framtidsrettet, åpen og pålitelig.

Strategi 2020-2023:

STYRET

Styret består av 6 personer valgt av årsmøtet og 1 person valgt av og blant de ansatte. I tillegg har de ansatte en observatør i styret. Styrets sammensetning etter gjennomført valg på årsmøtet i november 2021:

• Styreleder	Hans S.U. Wendelbo	Rørø
• Nestleder	Elin R. Agdestein	Steinkjer
• Styremedlem	Eva Lundemo Fosmo	Malvik
• Styremedlem	Anne Birgitte S. Sklet	Grong
• Styremedlem	Torbjørn Måsøval	Frøya
• Styremedlem	Oddvar Fossum	Bindal
• Ansattes repr.	Arve Gausen	
• Vara i numerisk rekkefølge:		
• Odd Langvatn		Vefsn
• Trude Holm		Verdal
• John Lernes		Orkland
• Liv Darell		Indre Fosen

Daglig leder Arnt R. Haugan er sekretær og saksutreder for styret.

I 2021 har styret hatt 7 møter og behandlet 53 saker.

TJENESTER OG PRODUKSJON

Selskapet har en stor og omfattende produksjon. I tillegg til å levere revisjon til de kommuner og fylkeskommuner som har medlemskap i foretaket, kan vi selge tjenester til andre rettssubjekter som

eies helt eller delvis av ett eller flere av medlemmene, eller til andre, så lenge omsetningen av andre oppdrag ikke overstiger 20 % av den totale omsetningen.

I 2021 har selskapet avgitt 297 revisjonsberetninger, 36 forvaltningsrevisjonsrapporter, 9 rapporter om eierskapskontroll i selskap og 5 andre undersøkelser.

Vi har også arrangert faglig temadag for økonomimedarbeidere i alle eierkommunene våre. Dette er gjort med egne medarbeidere som forelesere. Det var godt oppmøte på den digitale samlingen med ca 120 deltakere.

Selskapet har i 2021 fortsatt arbeidet mye med implementering av ny organisasjon, administrative systemer og rutiner. Det er satset på digitalisering av administrative systemer, og tjenestene er i all hovedsak skybaserte. Det er også utviklet en felles Sharepoint plattform som gir ansatte enkel tilgang til selskapets arbeidsverktøy, områder, innhold og nyheter, uansett hvor de fysisk er lokalisert. Dette er viktig i et selskap med mange kontorlokasjoner, men har også vist seg å være viktig for å kunne bruke hjemmekontor på en effektiv måte under Covid-19 pandemien.

Vi er opptatt av å ta i bruk nye digitale verktøy til beste for våre egne ansatte og våre kunder. I 2021 har vi startet et arbeid med en helt ny løsning for vår hjemmeside.

Selskapet har blant annet gjennomført et prosjekt, sammen med Atea AS, for å se på hvordan digitalisering og teknologiske løsninger kan utvikle det faglige arbeidet vårt mot kommunene. Dette er en videreføring av et forprosjekt som ble gjennomført i 2019.

Revisjon Midt-Norge SA har et strategisk og faglig samarbeid med KomRev Nord IKS gjennom en samarbeidsavtale. KomRev Nord IKS reviderer 40 kommuner og har 45 ansatte.

Utfordringer med Covid-19, og samfunnets håndtering av denne situasjonen, har også i 2021 preget Revisjon Midt-Norge SA. Det er i hovedsak likevel slik at vi i stor grad har vært i stand til å utføre det arbeidet vi skal. Vi hadde allerede etablerte skyløsninger og tatt i bruk Teams i det daglige arbeidet før situasjonen med Covid-19 inntraff.

Selskapet har i 2021 blitt sertifisert som Miljøfyrtårn. Dette er i tråd med selskapets strategi for 2020-2023, om å ta samfunnsansvar.

LIKESTILLING, MILJØ OG KOMPETANSE

ANSATTE OG LIKESTILLING

Selskapet har 43 ansatte pr. 31.12.21. Dette fordeler seg på 30 kvinner og 13 menn. Selskapets ledergruppe består av 2 menn og 2 kvinner. Det er ikke gjennomført eller planlagt spesielle tiltak når det gjelder likestilling.

ARBEIDSMILJØ - SYKEFRAVÆR

Sykefraværet var i 2021 på 6,5 % (2020 på 5,6 %). Sykefravær med legeerklæring utgjør hovedtyngden av fraværet og av dette fraværet er langtidsfravær klart størst. Langtidsfravær er relatert til 2-3 ansatte. En ansatt som er 100% sykemeldt utgjør 2,4 % sykefravær for selskapet. Det er imidlertid en økning av korttidsfravær og egenmeldinger i andre halvdel av året. Selskapet har en avtale med Friskgården Stod AS om bedriftshelsetjeneste.

Selskapet har årlige møter med representanter fra bedriftshelsetjenesten (Friskgården), verneombud i selskapet, tillitsvalgte og ledelsen. På disse møtene er temaet arbeidsmiljø og planlegging av

aktiviteten for det kommende året. Selskapet har etablert et partssammensatt utvalg. Utvalget hadde 4 møter i 2021.

Det ble i 2021 gjennomført en større arbeidsmiljøkartlegging i selskapet i regi av bedriftshelsetjenesten. Resultatene fra denne kartleggingen viser at det er en høy grad av trivsel blant de ansatte, sterkt samhold mellom kolleger og godt psykososialt arbeidsmiljø. Det er også høy score på jobbensgjensjement og ansvarlige medarbeidere. Forrige arbeidsmiljøundersøkelse var i 2019. Verneombudet har gjort en kartlegging av medarbeidernes opplevelse av Covid-19 situasjonen og selskapets håndtering av denne.

KLIMAREGNSKAP

Selskapet driver i liten grad virksomhet som forurensar det ytre miljø.

Gjennom å være Miljøfyrtårn arbeider selskapet aktivt for å bidra til en positiv utvikling for miljøet. Det utarbeides årlig en klima – og miljørapport.

I henhold til sertifiseringen har Revisjon Midt-Norge SA tre virksomheter. Dette er kontorene i Steinkjer, Namsos og Trondheim. Den prosentvise fordelingen av CO2-utslipp viser at det er transport som i all hovedsak er kilden til det utslippet vi er ansvarlig for. Revisjon Midt-Norge SA har en reisepolicy som sikrer at miljøaspektet ivaretas i forbindelse med reiser. Rapporten viser at vi har mindre avfall enn andre i bransjen og vi bruker mindre energi enn andre i bransjen. Vi har kildesortering, og et system for å følge opp energiforbruket. Siste tilgjengelige klima- og miljørapport (2020) viser en reduksjon av samlet CO2-utslipp.

KOMPETANSEUTVIKLING

Revisjon Midt-Norge SA leverer tjenester som krever høy kompetanse. Vedlikehold og videreutvikling av kompetanse er derfor høyt prioritert. De fleste av selskapets ansatte har høyere utdanning innen økonomi, regnskap, revisjon, statsvitenskap, samfunnsøkonomi, juss m.v. Vedlikehold av kompetanse skjer gjennom deltakelse på kurs og konferanser samt deltakelse i faglige nettverk, mens videreutvikling skjer gjennom deltakelse på studier og etterutdanning. Selskapet er positiv til etterutdanning og støtter dette aktivt med studiepermisjoner og økonomisk støtte.

Ansatte som utøver rollen som revisor skal delta i en obligatorisk etter- og videreutdanning. For oppdragsansvarlige revisorer betyr dette fagrettede kurs på minimum 120 timer over 3 år, og revisormedarbeidere minimum 63 timer over 3 år. Dette er gjeldende fra 01.01.21 med innføring av ny revisorlov.

Vi avholder også egne interne kurs og møter om aktuelle tema. Det er i 2021 eksempelvis avholdt interne kurs i forhold til presentasjonsteknikk og klart språk. Selskapet har i 2021 avholdt tre interne

samlinger for alle ansatte, med både administrative og faglige tema. To av samlingene er gjennomført digitalt.

Revisjon Midt-Norge SA er sentral i den faglige utviklingen av offentlig revisjon i Norge. Vi har i 2021 hatt ledervervet i følgende NKRF komiteer; Forvaltningsrevisjonskomiteen, og Regnskapskomiteen. Vi har også et medlem i Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Selskapet har i 2021 videreført et godt samarbeid med NTNU, henholdsvis Institutt for sosiologi og statsvitenskap (ISS) og Handelshøgskolen. Dette innenfor både forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon. Dette betyr faglig samarbeid, praksisplasser for studenter, samt å bidra med forelesninger ved behov. Det er etablert en formell avtale mellom ISS, Trondheim kommunerevisjon og Revisjon Midt-Norge SA. Selskapet har også stilt seg til rådighet som case for to masterstudenter ved NTNU, som skriver om kunnskapsdeling mellom medarbeidere.

UAVHENGIGHET OG KVALITETSKONTROLL

Revisjonsordningen i kommuner og fylkeskommuner reguleres av Kommuneloven § 24-1. Uavhengighet i forhold til oppdragsgiver er grunnleggende for tilliten til revisors arbeid og revisors rapportering. Kravene til revisors uavhengighet er regulert i Kommunelovens § 24-4 og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Bestemmelsen fastslår at den som skal ivareta revisjon- og kontrolloppdrag ikke kan ha slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitspersoner, at den kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Tilsvarende krav stilles til revisors nærstående.

RETNINGSLINJER FOR UAVHENGIGHET

Ifølge Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19, skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Oppdragsansvarlige revisorer i selskapet har i denne sammenheng vurdert blant annet egen og nærståendes forhold til den reviderte virksomhet, og om det er utført andre funksjoner/tjenester som kan påvirke uavhengighet. Revisor for det enkelte oppdrag bekrefter skriftlig sin egen uavhengighet som arkiveres internt i selskapet.

EKSTERN KVALITETSKONTROLL

Selskapets medlemskap i NKRF innebærer at vi er underlagt den obligatoriske kvalitetskontrollordningen i forbundet. Ordningen skal sikre at alle medlemsbedrifter kontrolleres minst en gang hvert 5 år. Formålet er å sikre at bedriftsmedlemmene holder en høy faglig standard ved at de utøver revisjonsarbeidet i overensstemmelse med god kommunal revisjonsskikk.

Revisjon Midt-Norge SA ble kontrollert i 2021. Dette i form av to oppfølgingskontroller for henholdsvis Fosen kommunerevisjon og Revisjon Fjell IKS. Disse enhetene fusjonerte med Revisjon Midt-Norge SA i 2019 og 2020. Det ble i 2020 ikke utført kvalitetskontroll i regi av NKRF pga Covid-19 situasjonen. Begge kontrollene gjaldt regnskapsrevisjon og selskapet fikk godkjent som resultat. Vedtakene i kontrollene er inndelt i resultatene godkjent eller ikke godkjent.

INTERN KVALITETSKONTROLL

Selskapet har utviklet et internt kvalitetskontrollsystem som skal sikre at alle ledd i selskapet utfører sine oppgaver i henhold til god kommunal revisjonsskikk. Kvalitetskontrollsystemet er utarbeidet på grunnlag av internasjonal standard for kvalitetskontroll – ISCQ1. Dette systemet omhandler lederansvaret for kvalitetssikring i revisjonsselskapet, operasjonelt ansvar for systemet, aksept og fortsettelse av klientforhold og enkeltoppdrag, menneskelige ressurser, gjennomføring av oppdrag og overvåkning.

Vi har også i vår samarbeidsavtale med KomRev Nord IKS en avtale om syklisk inspeksjon av minst ett av hverandres oppdrag. Dette som en del av vår interne kvalitetskontroll og gjelder både for forvaltningsrevisjon og finansiell revisjon. Dette er gjennomført i 2021 og resultatene er formidlet i organisasjonen for å bidra til læring.

Selskapet har utarbeidet egne etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

ÅRETS RESULTAT OG ÅRSOPPGJØRSDISPOSISJONER

Årshjulet følger kalenderåret med klare knytninger til overordnet aktivitet. Styret behandler på hvert styremøte en økonomirapport, med estimert årsresultat.

Nærmere 80 % av selskapets utgifter er knyttet til lønn og sosiale utgifter. Økte pensjonskostnader er hovedforklaringen på ett større merforbruk enn budsjettert i 2021. Hovedsakelig som følge av et godt pensjonsoppgjør. Merforbruk i forhold til revidert budsjett for 2021 er om lag 2,7 millioner. Pandemien har videre hatt direkte innvirkning på vesentlige poster knyttet kurs og reisevirksomhet. For disse postene har det vært et mindreforbruk. Det har også vært høyere sykelønnsrefusjoner enn budsjettert, noe som er en konsekvens av økt sykefravær.

Selskapet har et negativt årsresultat på kr 5.195.218. Underskuddet foreslås dekket av disposisjonsfondet. Dette er i tråd med vedtatt økonomiplan og eiernes ønske om å bygge ned opptjent egenkapital. Opptjent egenkapital pr 31.12.2021 er kr 26.724.363, andelskapital er kr 3.435.000.

MEDLEMMER I REVISJON MIDT-NORGE SA PER 31.12.21:

Alstahaug kommune	Namsos kommune
Alvdal kommune	Namsskogan kommune
Bindal kommune	Nærøysund kommune
Brønnøy kommune	Oppdal kommune
Dønna kommune	Orkland kommune
Flatanger kommune	Os kommune
Folldal kommune	Osen kommune
Frosta kommune	Overhalla kommune
Frøya kommune	Rennebu kommune

Grane kommune

Grong kommune

Hattfjelldal kommune

Heim kommune

Herøy kommune

Hitra kommune

Holtålen kommune

Høylandet kommune

Inderøy kommune

Indre Fosen kommune

Leirfjord kommune

Leka kommune

Levanger kommune

Lierne kommune

Malvik kommune

Melhus kommune

Meråker kommune

Midtre Gauldal kommune

Røros kommune

Røyrvik kommune

Selbu kommune

Skaun kommune

Snåsa kommune

Steinkjer kommune

Stjørdal kommune

Sømna kommune

Tolga kommune

Træna kommune

Trøndelag fylkeskommune

Tydal kommune

Vefsn kommune

Vega kommune

Verdal kommune

Vevelstad kommune

Ørland kommune

Åfjord kommune

Postadresse: Brugata 2, 7715 STEINKJER
Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer
Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Ytringsfriheten kan ikke begrenses mer for folkevalgte enn andre

KommunalRapport 08.08.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan formannskapet vedta hvordan en navngitt folkevalgt skal opptre?

SPØRSMÅL

Formannskapet har [fattet vedtak](#) om at en navngitt representant må forbedre sin opptreden på flere områder. Det gjelder blant annet måten vedkommende omtaler kommunen, vedtak og hvordan administrasjonen utfører vedtakene på. Kritikk er greit, heter det, men «må likevel gjøres uten personangrep, uthenging på sosiale medier eller direkte usannheter».

Er dette noe et formannskap kan vedta?

SVAR

Som alminnelig utgangspunkt har folkevalgte i en kommune stor frihet med hensyn til hva de vil uttale seg om, og herunder rette kritikk mot både administrasjon og folkevalgte, så lenge det er tale om saker eller forhold som har tilknytning til kommunens virksomhet.

Det kan ikke settes grenser for denne ytringsfriheten for folkevalgte ut over det som gjelder for alle andre, i praksis i første rekke brudd på lovfestet taushetsplikt (se særlig forvaltningsloven § 13) eller erstatningsansvar for ærekrenkende utsagn (skadeserstatningsloven § 3–6 a).

Brudd på lovfestede begrensninger i ytringsfriheten kan i tilfelle bare påtales i straffesak eller ved privat søksmål for domstolene fra den som er ærekrenket. Verken kommunedirektør, ordfører, formannskap eller kommunestyr kan pålegge folkevalgte å avstå fra kritiske ytringer.

Dette gjelder både i og utenfor møter i folkevalgte organer, men hvis det i et møte fremkommer ytringer som er ærekrenkende eller brudd på lovfestet taushetsplikt, skal møteleder gjøre oppmerksom på dette og anmode den folkevalgte om å avstå fra slike.

Ellers står det som rettslig utgangspunkt ethvert medlem av folkevalgt organ fritt å gi uttrykk for sin kritikk mot forhold i kommunen, og mot organer og enkeltpersoner – folkevalgte og tilsatte. Men da må hun selvsagt være forberedt på at det tas til motmæle mot slik kritikk, i eller utenfor møte.

Dette kan skje ved innlegg i møte eller ytringer i offentlig debatt, ved kommentar fra ordfører eller leder av folkevalgt organ. Unntaksvis kan det skje ved vedtak i folkevalgt organ, der dette avviser påstander eller vurderinger fremsatt av en folkevalgt i mediene eller annen offentlig debatt.

Ved motinnlegg fra administrasjon til diskusjonen om hva som er gjort eller som burde gjøres, vil det gjerne være riktig å imøtegå både den beskrivelse som er gitt av faktiske forhold, og skjønnsmessige vurderinger av fremtidig utvikling ved ulike handlingsalternativer.

Det kan også være behov for å imøtegå kritikk av enkeltpersoner – folkevalgte eller tilsatte – men svaret må forholde seg til saksforholdet i den fremsatte kritikken, ikke til kritikerens person.

Slik imøtegåelse av kritikk må også kunne skje i form av et vedtak i et folkevalgt organ, men også her er det viktig at vedtaket retter seg mot sak eller generelle saksforhold, og ikke får form av en generell karakteristikk av en enkelt folkevalgt. Det må således ligge utenfor et formanskaps kompetanse å uttale at man ber et navngitt medlem «forbedre sin opptreden».

Det som derimot må være helt greit, er at et formannskap vedtar en generell uttalelse der man etter å ha fastslått at *«Kritisk omtale av kommunen, politiske vedtak og administrativ utførelse av vedtak er en selvsagt del av en folkevalgts ombudsrolle»*, legger til at *«Dette må likevel gjøres uten personangrep, uthenging på sosiale medier eller direkte usannheter.»*

Dette siste er imidlertid en skjønnsmessig etisk norm som ikke lar seg håndheve, men som er et godt prinsipielt utgangspunkt for kritikk og debatt om hva som forsvarlig opptreden.

Det bør vel føyes til at når det er tale om kritikk av navngitte folkevalgte, må terskelen for hva som kan aksepteres, være en god del høyere enn der slike angrep rettes mot tilsatte i kommunen.

Det er derfor helt på sin plass om formannskapet uttaler:

«Som folkevalgt må arbeidsgiverrollen tas på alvor. Det innebærer at administrativ kritikk må fremmes imot kommunedirektøren, ikke mot andre enkeltansatte.»

Alle tilsatte i kommunen handler på vegne av kommunedirektøren og er underlagt hennes instruksjonsmyndighet og kontroll, se kommuneloven § 13–1, der det fastslås at *«Kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen»*.

Se også siste avsnitt, der det nå er fastslått at *«Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke annet er fastsatt i lov»*.

Kritikk av tilsattes saksbehandling og ivaretagelse av andre funksjoner må dermed rettes til direktøren, også der utgangspunktet for denne er svikt fra en underordnet tilsatt – slik det jo oftest er. *«Kommunestyret kjenner kun kommunedirektøren.»*

Må kommunale oppgavefellesskap lage årsregnskap?

Kommunal Rapport 04.07.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

SPØRSMÅL: Er det slik å forstå at et kommunalt oppgavefellesskap, som er eget rettssubjekt også skal utarbeide eget årsregnskap jf. § [14–6 i kommuneloven](#)?

SVAR: I bestemmelsen i [kommuneloven § 19–4](#) om samarbeidsavtalen mellom deltakere i et kommunalt oppgavefellesskap er det i tredje avsnitt fastsatt at det her skal angis om oppgavefellesskapet skal være eget rettssubjekt. Hvis det er angitt at det skal det være, betyr det at det er fullstendig atskilt fra deltakerkommunene, når det gjelder rettigheter og plikter, med unntak av ansvar for økonomiske forpliktelser.

Kommuneloven gjelder som alminnelig regel ([§ 1-2](#)) «for kommuners og fylkeskommuners virksomhet», noe som etter forarbeidene også omfatter «interkommunale samarbeid som er organisert etter regler i kommuneloven», og herunder også interkommunalt samarbeid som er «organisert som egne rettssubjekter», men bestemmelsen i § 14–6 gjelder tilsynelatende ikke for kommunale oppgavefellesskap, bare for «virksomhet som er en del av kommunen eller fylkeskommunen som rettssubjekt».

Dette vil, sies det i forarbeidene (NOU 2016:4, merknader til § 14-6) «for eksempel gjelde regnskaper ... for kommunale oppgavefellesskap som *ikke* er egne rettssubjekter» (min utheving).

Men så er det med hjemmel i forskriftshjemmelen i siste avsnitt i [§ 14–6](#) fastsatt, i forskrift [FOR-2019-06-07-714](#) om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv., [§ 1–1 bokstav c](#), som generell regel at denne gjelder blant annet «årsregnskapet ... til ... kommunale oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19».

Og med denne litt underlige regelteknikken lander vi så vidt jeg kan forstå på at både § 14–6 og forskriften gjelder også for kommunale oppgavefellesskap som er egne rettssubjekter.

Avslag på etterlønn var ulovlig vedtak

KommunalRapport 01.08.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan kommunestyret innvilge fritak, men avslå etterlønn?

SPØRSMÅL: Jeg leser i Kommunal Rapport om [en ordfører som søkte om fritak fra ordførervervet](#) under forutsetning om innvilgelse av tre måneders etterlønn. Alternativt søkte han om fritak fra 1. august, med 1,5 måneders etterlønn.

Da kommunestyret skulle behandle saken, vedtok de å innvilge fritak fra ordførervervet for resten av valgperioden, men avslo – i strid med innstillingen fra kommunedirektøren – å gi noen etterlønn.

Kan kommunestyret gjøre dette?

SVAR: Fritak fra verv som folkevalgt kan etter kommuneloven § 7–9 andre avsnitt etter søknad gis til den som «ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe».

Kommunestyret har ingen plikt til å gi slikt fritak selv om lovens vilkår for dette er oppfylt, men om det skjer, er utgangspunktet søknaden om fritak fra den folkevalgte. Kommunestyret kan derfor ikke gi fritak med andre rammer eller annet innhold enn det som er angitt der.

Hvis ikke dette er akseptabelt for kommunestyret, må de avslå søknaden og eventuelt be om en ny søknad som det kan innvilge.

Når ordfører her søker om slik etterlønn den første tiden etter at han fratrer, må det anses som en bindende forutsetning for søknaden, og vedtaket i kommunestyret må derfor anses som et avslag på denne.

Neste spørsmål bli så om kommunestyret hadde adgang til å avslå søknaden om etterlønn. Ut fra lovens ordlyd kan det se ut som om kommunestyret står fritt her. I kommuneloven § 8–8 første avsnitt står det at folkevalgte «som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse, kan søke om ettergodtgjøring når de fratrer vervet».

Men i andre avsnitt omtales dette i en regel om avkorting som «Retten til ettergodtgjøring», og i forarbeidene fremgår det at det er slik loven skal forstås: Den folkevalgte må altså søke om etterlønn, men når det er gjort, har hun en rett til slik etter reglene i denne paragrafen.

Det betyr at kommunestyrets vedtak om fritak uten etterlønn var ulovlig, og søknad om fritak må behandles på nytt. I mellomtiden er utgangspunktet at når det ikke foreligger lovlig vedtak om fritak, er ordføreren fortsatt ordfører.

Men hvis ordfører rent faktisk har fratrådt på grunnlag av kommunestyrets vedtak, og ikke mottar godtgjøring fra kommunen etter dette, må han ha krav på etterlønn fra dette tidspunktet.

Slik godtgjøring vil han da ha krav på i alminnelig oppsigelsestid (tre måneder) hvis ikke annet er fastsatt i kommunal forskrift, se kommuneloven 8–6 første avsnitt andre setning.

Formannskapets feil endret neppe utfallet i kommunestyret

Kommunal Rapport 15.08.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Er vedtaket ugyldig på grunn av feil i voteringstema?

SPØRSMÅL

Formannskapet i en kommune behandlet forslag til ny arealplan til utlegging til høring etter plan- og bygningsloven § 11–14. I møtet ble det fremmet flere alternative forslag til endringer i det fremlagte forslaget fra administrasjonen. Forslagsstillerne bak to av disse ba om at det ble foretatt punktvis votering over enkeltpunktene i disse forslagene.

Dette ble avvist av ordføreren, som foreslo at det bare skulle votes for eller mot hvert av disse forslagene som helhet. Ordførerens forslag ble vedtatt mot stemmene fra disse to forslagsstillerne. Det ble deretter ble det votert samlet over forslagene, som begge ble avvist.

I en henvendelse fra et kommunestyremedlem og medlem av plan- og bygningsutvalget ble Statsforvalteren bedt om å ta henvendelsen opp til lovlighetskontroll av eget tiltak etter kommuneloven § 27–1. Statsforvalteren fant imidlertid at det her ikke var tale om et «endelig vedtak» slik kommuneloven § 27–2 første avsnitt bokstav a krever.

Statsforvalteren fant det likevel riktig å knytte noen merknader til saken «som ledd i sitt veiledningsoppdrag», og i sitt første svar til klager og kommunen fremholdt hun at den valgte voteringsmåten var ulovlig når forslagsstillerne ønsket punktvis votering over sine forslag. Kommunen sa seg enig dette.

Kommuneadvokaten mente imidlertid at denne feilen ikke kunne ha betydning for gyldigheten av formannskapets vedtak, i og med at her var tale om en feil som ikke kunne ha betydning for vedtakets innhold.

Kommuneadvokaten viste til at formannskapets medlemmer stemte på sine egne «pakker», og at det ikke var grunn til å regne med at en punktvis votering kunne ha medført et annet resultat.

Mot dette anførte klager at vedtaket om samlet – pakkeris – votering over disse forslagene satte rammer ikke bare for voteringen, men i praksis også for debatten over saken. Man kunne da ikke se bort fra at det som kom fram med en slik videre ramme for debatten, kunne ha påvirket andre medlemmer av formannskapet, og dermed fått konsekvenser for hva som ble vedtatt.

Hva er din vurdering av dette spørsmålet?

SVAR

Her er vi inne på to ganske kompliserte og finurlige rettslige problemstillinger. Den første er:

Kunne Statsforvalteren foreta lovlighetskontroll av formannskapets vedtak?

I kommuneloven kap. 27–1 fastslås at departementet – altså for kommunene Statsforvalteren – kan foreta «lovlighetskontroll av «vedtak» truffet av kommunalt organ.

«Vedtak» er her et videre begrep enn «vedtak» i forvaltningsloven § 2 første avsnitt bokstav a, som bare gjelder avgjørelser «som treffes under utøving av offentlig myndighet og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer».

«Vedtak» i folkevalgt organ under kommuneloven er alle avgjørelser som treffes ved votering i organet, uavhengig av innholdet av avgjørelsen.

Men i § 27–2 foretas det en avgrensning av hvilke avgjørelser som kan underkastes lovlighetskontroll. Dette kan bare kreves eller settes i gang for «endelige vedtak». I proposisjonen til kommuneloven slås fast at dette betyr at «Innstillinger fra et kommunalt organ til et annet, for eksempel fra formannskapet til kommunestyret, kan ikke være gjenstand for kontroll».

Det vedtaket som ble truffet av formannskapet her, var ikke en innstilling til kommunestyret, men et vedtak om å sende ut forslag til arealplan til høring etter plan- og bygningsloven § 11–14. I realiteten var det imidlertid tale om et forslag – og dermed en innstilling – fra formannskapet, med sikte på avsluttende behandling i kommunestyret. Formannskapets vedtak var utgangspunkt for saksbehandlingen, med etterfølgende høring som et ytterligere ledd i prosessen fram til kommunestyret.

Ut fra dette er det lite tvilsomt at kommuneadvokaten og Statsforvalteren hadde rett i at vedtaket i formannskapet ikke kan gjøres til gjenstand for lovlighetskontroll etter kommuneloven kapittel 27.

Dermed blir neste – og ikke enklere – problemstilling:

Blir kommunestyrets vedtak i saken ugyldig på grunn av feilen i formannskapets saksbehandling?

Det betyr at det først vil kunne bli spørsmål om lovlighets- og gyldighetskontroll når det foreligger et vedtak av kommunestyret. Tema for denne kontrollen vil i så fall være om den påviste feilen ved formannskapets saksbehandling innebærer en slik svikt i grunnlaget for kommunestyrets vedtak at dette blir ugyldig.

Her må vi ta utgangspunkt i det vurderingstemaet som er formulert i forvaltningsloven § 41. Dette er en bestemmelse bare om ugyldighet ved brudd på bestemmelsene om saksbehandling i denne loven, men det er lagt til grunn at den regelen som er formulert her, gjelder tilsvarende ved brudd på andre saksbehandlingsregler, så langt ikke annet er bestemt i lov.

Det generelle utgangspunktet er i tråd med denne bestemmelsen, at feil ved måten et vedtak blir truffet på eller grunnlaget for vedtaket, medfører at vedtaket blir ugyldig. Men, sies det i forvaltningsloven § 41, selv om det er gjort slike feil, «er vedtaket likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold».

Vurderingstemaet er altså ikke om det kan påvises at feilen rent faktisk har hatt slik betydning, heller ikke om det er sannsynlig at den har påvirket vedtak, men bare om «kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold».

Her viser kommuneadvokaten til at ikke bare vedtaket om voteringstema, men også det avsluttende vedtaket med uttalelse om forslaget til arealplan, ble truffet med massivt flertall, og fremholder at det da ikke er grunn til å tro at utfallet av denne siste voteringen ville blitt et annet om det hadde blitt votert punktvis over de to alternative forslagene det her var tale om.

Ut fra dette er det nærliggende å si at alt tyder på at det var ekstremt usannsynlig at de to mindretallsforslagene ville fått tilslutning av flertallet i formannskapet, og dermed for vedtaket der.

Mot dette står et prinsipielt synspunkt: Når avgjørelser av denne typen treffes på grunnlag av i debatt i åpent møte, er tanken at dette skal skape et best mulig grunnlag for det enkelte medlems vurdering av saken før det stemmes over saken. Vi kan da ikke se bort fra muligheten av at en debatt og separat votering over disse enkeltforslagene ville kunne påvirke enkeltmedlemmers standpunkt til disse. Det er imidlertid usikkert hvor langt vi kan strekke dette synspunktet når stemmegivningen synes å ha fulgt partilinjer, og flertallet var så massivt.

I denne vurderingen er altså temaet ikke om formannskapsvedtaket kunne fått et annet innhold, men om det var en reell mulighet for at denne feilen under formannskapets behandling kan ha påvirket utfallet ved den etterfølgende behandling av saken i kommunestyret, etter at det hadde vært en offentlig høring om forslaget, der de aktuelle særforslagene må ha vært kjent.

I denne situasjonen synes jeg det ser ut som det «er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». Jeg vil derfor tro at Statsforvalteren ikke vil finne grunn til å oppheve et etterfølgende vedtak av kommunestyret om arealplan, selv om det altså ble gjort en klar feil under behandlingen av saken i formannskapet.

Habiliteten må vurderes grundig juridisk

Kommunal Rapport 23.05.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan et kommunestyremedlem være inhabil i saker om tilskuddsordninger eller reguleringsplaner?

SPØRSMÅL: I forkant av behandlingen av en sak om retningslinjer og kriterier for en tilskuddsordning ba et medlem av kommunestyret om at kommunestyret vurderte et medlems habilitet. Bakgrunnen var at vedkommende driver med næringsvirksomhet i tråd med tilskuddsordningens formål.

Kommunedirektøren anbefalte da kommunestyret om å erklære representanten inhabil, ettersom vedkommende med dette var en part i saken, jf. forvaltningslovens § 6 (1) bokstav a.

Senere i møtet skulle kommunestyret også behandle en områdereguleringsplan. Her ble tre representanter kjent inhabile med bakgrunn at de drev næring i det aktuelle området.

Slik jeg ser det, var både representanten (sak 1) og representantene (sak 2) habile til å behandle sakene. Min mening er at en for vid praktisering av habilitetsinstituttet uthuler demokratiske prosesser. Hva er din vurdering av de konkrete sakene? Og mer interessant: Hvordan kan vi etablere systemer som fanger opp og forebygger at en slik praktisering kan skje?

SVAR: Slik du refererer saken, tyder mye på at her tok kommunedirektøren feil.

En part er i forvaltningsloven § 2 første avsnitt, bokstav e, definert som «person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder» Den ene saken det her var tale om, gjaldt spørsmål om behandling av en sak om generelle kriterier for tildeling av støtte. Det er da tale om en forskrift, «et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer» – (forvaltningsloven § 2 første avsnitt, bokstav c).

Områderegulering er en type reguleringsplan som «gir mer detaljerte områdevis avklaringer av arealbruken» (plan- og bygningsloven § 12-2). Dette er da den generelle rammen for en mer detaljert reguleringsplan og dermed for vurdering av byggetillatelse m.m., og vil dermed ikke kunne ses som en individuell avgjørelse hvor enkeltpersoner er parter etter forvaltningsloven.

Dette betyr ikke at det ikke kan være grunn til å foreta en vurdering av inhabiliteten til disse medlemmene, men dette må da vurderes ut fra bestemmelsen i forvaltningslovens § 6 andre avsnitt, om inhabilitet hvis «særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet»

Hvis utformingen av reglene eller områdeplanen er slik at det er klart at dette i realiteten er skreddersydd med sikte på en enkeltperson, vil det kunne bli sett på som et enkeltvedtak, men det skal mye til ved et slikt generelt formet vedtak.

Også ellers vil det kunne tenkes situasjoner der vedtaket ganske klart gir en enkelt eller en avgrenset krets personer slike spesielle fordeler at de må anses som «særegne», men det vil bare være aktuelt i helt spesielle situasjoner, typisk fordi vedkommende vil være eneste aktuelle støttemottaker etter kriteriet, eller eier den langt største delen av eiendommene i planområdet.

Det er greit å reise inhabilitetsspørsmålet i slike situasjoner, men dette kan man ikke ta på strak arm i møtet. Her må det foretas en grundig juridisk vurdering av spørsmålet.

Hvis medlemmer av kommunestyret blir sendt på gangen på grunn av inhabilitet, og det viser seg at det ikke var grunnlag for det, vil vedtak som er truffet uten deres medvirkning, kunne bli ugyldige fordi kommunestyret ikke hadde lovlig sammensetning.

Uavhengig av jussen kan det selvsagt være et problem at større eiere eller næringslivsaktører deltar ved behandlingen av saker som de har stor økonomisk interesse av. Dette bør man ta hensyn til ved valg av medlemmer til kommunale utvalg.

For kommunestyret er dette ikke mulig, men hvis det oppstår tvil om habilitet, kan medlemmer som dette gjelder, selv be om å bli fritatt fra å delta ved behandlingen av saken, se kommuneloven § 11–11.

Slikt fritak gis da av kommunestyret, og kan bare gis hvis medlemmet selv uttrykkelig har bedt om det.

Kommunestyret kan normalt ikke overprøve kommunedirektørens personalavgjørelse

Kommunal Rapport 02.05.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hvis kommunedirektøren avskjediger en ansatt, kan kommunestyret da be om en begrunnelse?

SPØRSMÅL: Mitt spørsmål gjelder informasjonsplikt ved oppsigelse. Etter [kommunelovens § 13](#) har kommunedirektøren det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert avskjed og andre tjenstlige reaksjoner.

Når en medarbeider avskjediges eller må slutte av ulike årsaker; hvilken informasjonsplikt har da kommunedirektøren overfor kommunestyret?

Kan kommunestyret kreve å få innsikt i begrunnelsen for oppsigelsen?

SVAR: Bestemmelsen i [§ 13–1](#) siste avsnitt var ny i kommuneloven 2018. Etter kommuneloven 1992 lå ansvaret for å treffe avgjørelser personalsaker, som i alle andre saker, i utgangspunktet til kommunestyret, men kunne etter [§ 24 nr. 1](#) i denne loven delegeres til andre folkevalgte organer eller administrasjonssjefen – altså i dag kommunaldirektøren.

Bestemmelsen i dagens § 13–1 innebærer at kommunedirektøren nå har «løpende personalansvar» i kraft av sin stilling. Dette omfatter blant annet «ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner».

Dette betyr imidlertid ikke at kommunaldirektøren har en selvstendig og uavhengig avgjørelsesmyndighet på dette området. § 13–1 er ikke noe unntak fra den generelle regelen i § 5–3 første avsnitt om at «Kommunestyret er det øverste organet i kommunen», men en regel om «lovfestet delegering» – at kommunedirektøren skal saksbehandle og avgjøre slike saker i første instans.

Kommunedirektøren må utføre sine oppgaver her som på andre områder «innenfor «de budsjettvedtakene og overordnede arbeidsgiverpolitiske vedtak kommunestyret ... måtte fatte»- (Prop 46 L 2017-2018, merknader til bestemmelsen).

Bestemmelsen må likevel forstås slik at kommunestyret som alminnelig utgangspunkt ikke vil kunne gå inn i slike enkeltsaker og overprøve kommunedirektørens avgjørelse.

Kommunestyret, formannskapet eller særskilt klagenemnd vil kunne foreta full overprøving av kommunedirektørens avgjørelse ved forvaltningsklage etter [forvaltningsloven § 28](#) andre avsnitt, første setning, men kan ikke ta opp en slik sak til behandling annet enn i klagesak.

Kommunestyret har imidlertid etter [kommunelovens § 22–1](#) første avsnitt også et generelt ansvar «for å kontrollere kommunens ... virksomhet». Det kan som alminnelig regel (tredje avsnitt) «omgjøre vedtak som er truffet av ... administrasjonen» hvis denne «selv kunne omgjort vedtaket». Dette siste må antakelig forstås med den begrensning at det følger av § 13–1 siste avsnitt at kommunestyret ikke selv kan treffe nytt vedtak i sak om «løpende personalansvar», hvis ikke det ved kontroll med vedtaket viser at det knytter seg slike feil til dette at det må anses som ugyldig,

I dette ligger da etter alt å dømme svaret på spørsmålet ovenfor. I og med at kommunestyret har et slikt kontrollansvar, må det også kunne kreve å bli forelagt begrunnelse og andre saksdokumenter i slike saker for å kunne utøve denne funksjonen. Men hensynet til ryddig saksbehandling, og herunder behovet for å skjerme fortrolig informasjon, tilsier at man normalt først bør be kontrollutvalget om å se på saken, før den eventuelt tas opp til behandling av kommunestyret.

Korrupsjon i kommuner kan pågå i flere år

Kommunal Rapport 04.05.2022

Økokrim mener det er mellom 60–90 prosent sannsynlighet for korrupsjon i kommunal sektor. Økokrim-sjef Pål Lønseth anser korrupsjonsfaren særlig til stede der privat og offentlig sektor møtes, som i offentlige anbudskonkurranser.

Korrupsjonsrisikoen er størst i forbindelse med anbudsrunder og tildeling av tillatelser.

Det kommer fram i [Økokrims trusselvurdering 2022](#).

Ifølge Økokrim er korrupsjon er krevende å avdekke fordi det foregår i det skjulte.

«Selv om avdekket korrupsjonsomfang i kommunal sektor er lite, viser etterforskning at det er sannsynlig at det foregår og at slik kriminalitet kan pågå uoppdaget i flere år», står det i trusselvurderingen.

Tette forbindelser

Økokrim peker på at norske kommuner preges av tette forbindelser, hvor de ansattes økonomiske interesser og private relasjoner kan føre til interessekonflikter, habilitetsproblematikk eller i verste fall korrupsjon.

«Korrupsjon i kommuner oppstår ofte i forbindelse med reguleringsprosesser av eiendommer og landbruks-, natur- og friluftsområder under utbygging. De involverte partene har som oftest en gjensidig interesse av at det kriminelle forholdet ikke kommer fram», skriver Økokrim.

Det vises samtidig til at det de senere årene har blitt etterforsket flere korrupsjonssaker på administrativt nivå i kommunale etater, blant annet i tilknytning til offentlige anskaffelser.

Økokrim mener det er grunn til å forvente korrupsjon i kommunal sektor, og vurderer sannsynligheten til å være mellom 60–90 prosent.

– Alvorlige konsekvenser

Dette står i motsetning til hva ordførere og kommunale ledere mener sannsynligheten er. I en undersøkelse Ipsos har gjort på oppdrag fra KS, [svarer ni av ti ordførere og kommunale ledere](#) at korrupsjon er et lite problem i kommunesektoren.

Også [en kartlegging gjort av Transparency International](#) i fjor viser at nordmenn flest har gjennomgående stor tillit til offentlige institusjoner og opplever korrupsjon som lite utbredt i Norge.

Både antikorrupsjonsorganisasjonen og Økokrim mener at blind tillit og overdreven tro på at korrupsjon skjer andre steder enn i Norge, utgjør en korrupsjonsrisiko i seg selv.

«Korrupsjon i kommunal sektor kan få alvorlige konsekvenser for både natur, næringsliv og befolkningens tillit til offentlig sektor», fastslår Økokrim i trusselvurderingen.

Sjef for Økokrim Pål K. Lønseth håper trusselvurderingen vil være nyttig for norsk offentlighet.

– Vi håper enkeltpersoner og organisasjoner leser rapporten for å bruke den i sitt risikoreduserende arbeid mot økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet, sier Lønseth.

Nytt varamedlem må velges

Kommunal Rapport 30.05.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Når første vara rykker inn, rykker da andre vara opp?

SPØRSMÅL: Kommunestyret fritar etter søknad et fast medlem av et utvalg for vervet der, og velger inn et nytt medlem etter forslag fra gruppen som sto bak listen hun ble valgt inn fra, slik det er fastsatt i kommuneloven § 7-10 fjerde avsnitt, første setning, jf. siste avsnitt.

Det nye medlemmet som velges, er første varamedlem på den samme listen. Skal det da velges nytt første varamedlem, eller rykker andre varamedlem og de andre på varamedlemslisten opp et hakk?

SVAR: Etter min oppfatning må det riktige også her være å følge den samme regel som vi finner i bestemmelsens fjerde avsnitt om situasjonen der et medlem eller varamedlem «trer endelig ut» fra sitt verv.

Når et varamedlem nå velges inn som fullt medlem av utvalget, betyr det at hun trer ut med endelig virkning av vervet som varamedlem, og nytt varamedlem må velges etter reglene i denne bestemmelsen. Og i siste avsnitt andre setning er det fastsatt at ved nyvalg av medlem eller varamedlem i en slik situasjon, «rykker det nye medlemmet eller varamedlemmet inn på den ledige plassen», altså her førsteplassen på varamedlemslisten.

Ordfører kan be om nytt valgoppgjør

Kommunal Rapport 25.04.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Vi mangler varamedlemmer, hva gjør vi nå?

SPØRSMÅL: Det er flere vararepresentanter til kommunestyret som har fått fritak, og nå lurer vi på hva vi skal gjøre. [Kommunelovens § 7 -10](#) om opprykk, nyvalg og suppleringsvalg gir oss ikke noe klart svar på valg av vararepresentanter til kommunestyret.

Er det da valglovens bestemmelser som gjøres gjeldende, og hva skjer om et parti ikke har nok personer til å dekke behovet for vararepresentanter?

SVAR: Utgangspunktet er her bestemmelsen i [kommuneloven § 7–10](#) tredje avsnitt, om at hvis medlemmer av kommunestyret trer endelig ut, skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted i den nummerordenen de er valgt. Dette er da listen over varamedlemmer som ikke har mistet valgbarhet eller blitt fritatt etter valget.

Når varamedlemmer mister valgbarhet eller blir fritatt, rykker de som står lengre ned på listen opp, og trer inn som fulle medlemmer hvis det er blir «deres tur».

Hvis det ikke er tilstrekkelig mange varamedlemmer på en liste til å fylle de plassene denne har i kommunestyret, kan ordføreren etter [valgloven § 14–2](#) be valgstyret om å foreta et nytt valgoppgjør på grunnlag stemmegivningen ved kommunevalget.

Dette skal alltid gjøres hvis en representantplass blir stående ubesatt, og også når ordføreren «finner dette nødvendig» fordi en vararepresentantplass blir ledig, med andre ord for at nå blir det for få vararepresentanter.

Hvis dette ikke lar seg gjøre fordi det ikke er tilstrekkelig mange kandidater på den listen slik den ble levert inn ved valget, kan den aktuelle gruppen selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige vararepresentantplassen.

Kan kreve å få saken behandlet på neste kommunestyremøte

Kommunal Rapport 16.05.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan kommunestyremedlemmer kreve å få en ekstra sak inn på sakslista?

SPØRSMÅL: Under behandlingen av dagsordenen i starten av et møte i kommunestyret krevde en tredel av medlemmene at en sak ble satt på sakslisten, og viste til [kommunelovens § 11–3 \(1\)](#). Saken omhandlet en bestilling til kommunedirektøren om å utforme retningslinjer/kriterier for en tilskuddsordning. Kunne de kreve dette?

SVAR: Dette ser litt rart ut.

Sakslisten i innkallingen til kommunestyremøtet er som utgangspunkt og hovedregel bestemmende for hvilke saker som skal behandles der. Denne er det ordføreren som setter opp, men i [kommuneloven § 11–3](#) første avsnitt, har vi en bestemmelse om at «En sak skal settes på sakslisten hvis minst en 1/3 av organets medlemmer krever det».

Denne regelen gjelder imidlertid spørsmålet om hva som skal tas med på saklisten i innkallingen til neste møte, ikke endringer i sakslisten under møtet.

Hvis noen etter at møtet er satt, ønsker at en sak som ikke er satt opp i innkallingen, skal tas under behandling i dette møtet, må dette vedtas med alminnelig flertall der. Og det kan ikke treffes realitetsvedtak i denne saken i dette møtet hvis ordføreren eller en tredel av medlemmene motsetter seg det.

Det er ikke helt klart om forslaget du her refererer skal anses som et slikt realitetsvedtak, eller om det bare et pålegg om at det skal legges fram en sak for kommunestyret om dette.

Men for at forslaget overhodet skal kunne tas til behandling, må det treffes vedtak i møtet om å sette det på saklisten. Hvis ikke det er gjort, er dette vedtaket ikke et formelt bindende pålegg til kommunedirektøren, men det er ikke et reelt problem hvis det er på det rene at kommunestyret slutter seg til forslaget.

Ordføreren kan uansett be kommunedirektøren om å sette i gang arbeid med forslag til slike retningslinjer og legge dette fram som sak i neste kommunestyremøte.

Tverrpolitisk forum - problematisk gråsone

Kommunal Rapport 09.05.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Politikerne har opprettet et tverrpolitisk forum, men uten åpenhet og offentlig sakskart. Har de lov til å ha et slikt forum?

SPØRSMÅL: En kommune i mitt område har store økonomiske utfordringer. Politikerne er ofte uenige, og siste kommunestyremøte endte med krangel.

Nå har noen politikere etablert et uformelt forum. Jeg får opplyst at gruppeleder og et medlem av kommunestyret til fra de enkelte grupperingene, samt ordfører og varaordfører og de fire uavhengige representantene i kommunestyret skal møtes for å diskutere hvordan kommunens utfordringer kan løses.

Dette er vel ikke i tråd med hvordan politikken skal drives? Heller ikke åpenhet og offentlig sakskart. Hva bør politikerne gjøre?

SVAR: Vi beveger oss her inn i en problematisk gråsone mellom politiske prosesser og kommunal saksbehandling.

Det er ikke forbudt for folkevalgte å møtes for å diskutere og koordinere sine standpunkter i saker som skal behandles i kommunale organer, i partigrupper eller unntaksvis i fellesmøte for samarbeidende partier, men dette må ikke få karakter av «parallel sakshandling» ved at det etableres særskilte fora der utvalgte folkevalgte møtes for å legge løpet for behandlingen av vanskelige saker.

Sivilombudet har i flere uttalelser rettet kritikk mot slike uformelle konstruksjoner. Et hovedsynspunkt er at all kommunal saksbehandling – ikke bare realitetsvedtakene – skal skje innenfor kommunelovens rammer, i organer som er opprettet etter reglene i denne, og ved saksbehandling som følger reglene her.

Dette er nå innskjerpet i lovens [§ 5-1](#), der det fastslås at «Folkevalgte organer skal opprettes etter bestemmelsene i denne loven eller etter bestemmelser om slike organer i andre lover.»

Nå kan ingen forby folkevalgte å møtes for å snakke med hverandre utenfor møtene i de kommunale organene, men da må det være helt tydelig at det som skjer her, er politiske samtaler, ikke saksutredning eller reelle beslutningsprosesser. Og verken den kommunale ledelsen eller tilsatte må ha noen rolle som tilretteleggere av møtet eller deltakere i dette. Verken kommunedirektøren eller noen av hennes underordnede kan være med her, heller ikke om formålet bare er å orientere om saksforhold eller økonomiske rammebetingelser. All slik kommunikasjon med de folkevalgte må skje med kommunestyret eller annet folkevalgt organ, og ikke med en slik «privat» gruppe.

Ordfører kan heller ikke stå som initiativtaker til eller leder for slike samlinger. Hun vil verken kunne kalle sammen eller delta i en slik «samtalegruppe» som ikke er etablert etter reglene i kommuneloven om utvalg.

Kommunale utvalg skal som hovedregel etableres ved vedtak og valg av kommunestyret. Men ordføreren kan etter kommuneloven [§ 6-1](#) (fjerde avsnitt, bokstav c) «opprette utvalg som skal forberede saker som ikke har prinsipiell betydning». Dette gir ordfører en forholdsvis vid ramme for å etablere en type «bakkanal» for politiske overveielser, men et slikt utvalg må være formelt oppnevnt, og det anses som et «folkevalgt organ» etter reglene

om innkalling, åpne møter og saksbehandling i lovens kapittel 11. Se [§ 11–1](#) der det fastslås at bestemmelsene i dette kapitlet «gjelder for kommunale og fylkeskommunale folkevalgte organer og andre kommunale organer hvis ikke annet er bestemt i lov».

Jeg vil ut fra dette mene at den bruk av «samtalegrupper» du her beskriver, er ulovlig, og at Statsforvalteren bør påtale dette.

§ 11-5: Møteoffentlighet – tidspunkt for møter i folkevalgte organer

Tolkningsuttalelse | Dato: 20.06.2022

Mottaker: Lillehammer kommune

Vår referanse: 22/4255-2

Spørsmål om møteoffentlighet - kan ulike møter i folkevalgte organer i kommunen avholdes på samme tidspunkt?

Vi viser til henvendelse 10. mai 2022 fra det politiske sekretariatet i Lillehammer kommune som spør om kommunen bryter reglene om møteoffentlighet når ulike politiske møter avholdes på samme tidspunkt. Bakgrunnen for henvendelsen er at sekretariatet har fått inn dette spørsmålet fra en som ikke får muligheten til å overvære alle de politiske møtene når de avholdes parallelt.

Departementets vurdering

Regelen om møteoffentlighet for folkevalgte organer i kommunen er tatt inn i kommuneloven § 11-5. Bestemmelsens første ledd lyder:

«Alle har rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer dersom ikke noe annet følger av denne paragrafen».

Det følger av dette at allmennheten har rett til å være til stede når folkevalgte organer i kommunen har møter.

Spørsmålet er om denne retten medfører en plikt for kommunen til å avholde de politiske møtene til ulike tidspunkter, slik at innbyggerne får anledning til å følge alle møtene. Dette er ikke direkte regulert i kommuneloven. Ordlyden i kommuneloven § 11-5 oppstiller ikke en plikt for kommunen til å sørge for en slik koordinering av møtene i de folkevalgte organene. Problemstillingen er heller ikke berørt i forarbeidene til loven eller rettspraksis.

Etter departementets vurdering tilsier heller ikke reelle hensyn en slik utvidende tolkning. Departementet ser at det vil være uheldig for innbyggere som ønsker å følge flere møter når møtene avholdes samtidig. Disse får ikke anledning til å være til stede i alle møtene. Kommunen unnlater likevel ikke allmennheten innsikt og kontroll med de folkevalgtes virksomhet, selv om den enkelte ikke får fulgt alle møtene. Kommunen må ta mange hensyn når den planlegger møtene, og det vil ikke alltid være mulig å få møtekabalen til å gå opp uten at noen møter overlapper i tid.

Departementet kan derfor ikke se at det er holdepunkter for å tolke § 11-5 slik at den inneholder en plikt for kommunene til å holde møtene på ulike tidspunkter.

Selv om møter legges til samme tid, røkkes ikke dette ved innbyggernes rett til å være til stede i møtene. Etter dette er departementets vurdering at det ikke er strid med kommuneloven § 11-5 om møteoffentlighet å avholde møter i ulike folkevalgte organer på samme tidspunkt.

Med hilsen
Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ida Bakke Husom
seniorrådgiver

Må velge hele utvalget på nytt

Kommunal Rapport 20.06.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva gjør vi med medlemmer som ikke møter opp på møtene?

SPØRSMÅL: Vi har et kommunalt medvirkningsråd (ikke lovpålagt) som har sju medlemmer, der ett av de fem medlemmene fra brukerorganisasjonene aldri møter. Vedkommende melder ikke forfall til møtene, responderer ikke på innkallinger, og svarer ikke på våre henvendelser på telefon eller e-post. Rådet er opprettet med hjemmel i [kommuneloven § 5–7](#).

Hvordan kan vi gå fram for å få valgt et nytt medlem til rådet uten at medlemmet søker fritak fra sitt verv?

SVAR: Medlemmer av utvalg etter [§ 5–7](#) velges av kommunestyret. Utvalget velges da som helhet etter reglene i lovens kapittel 7 og valget gjelder som utgangspunkt for hele – eventuelt resten av – valgperioden for kommunestyret. Det er ikke adgang til å foreta utskifting av enkeltmedlemmer annet enn ved vedtak av kommunestyret etter søknad om fritak fra medlemmet selv, se [§ 7–9](#) andre avsnitt.

Men hvis medlemmet mister sin valgbarhet, for eksempel ved utflytting fra kommunen, trer hun umiddelbart ut av vervet (§ 7–9 første setning), og det skal da velges et nytt medlem etter reglene i [§ 7–10](#) fjerde avsnitt.

I [§ 8–1](#) fastslås at den som velges, har plikt til å delta i organets møter hvis ikke hun har gyldig forfall. Manglende fremmøte kan anses som en tjenesteforsømmelse som vil kunne straffes etter [straffeloven § 172](#) om «grovt uaktsomt tjenestefeil», eller [§ 173](#) bokstav a, om straff for «den som ved utøving av offentlig myndighet – mot bedre vitende grovt bryter sin tjenesteplikt».

Dette er imidlertid lite aktuelt i praksis, og vil i alle fall ikke medføre tap av vervet.

Hvis kommunestyret ønsker å skifte ut et medlem av et utvalg, må det derfor i tilfelle foreta et fullstendig nyvalg av hele utvalget, se § 5–7 siste avsnitt om adgang til å «omorganisere» utvalg. Valg skjer da etter reglene i [§§ 7–4](#) til [7–7](#).

Ved et utvalg av den type det er her tale om, med medlemmer fra brukerorganisasjoner, vil jeg anta at man vil benytte avtalevalg etter § 7-7, men dette krever enstemmig vedtak i kommunestyret om å benytte denne valgformen. I motsatt fall må det benyttes forholdsvalg med lister etter reglene i §§ 7–4 og 7–5.

Retten til å signere er ikke regel om myndighet til å avgjøre

Kommunal Rapport 27.06.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hvem bør signere på kommunens vegne?

SPØRSMÅL: Av [kommunelovens § 6–1](#) fremgår det at ordføreren er rettslig representant for kommunen eller fylkeskommunen og underskriver på kommunens eller fylkeskommunens vegne hvis ikke myndigheten er tildelt andre.

Hvilke vurderinger bør en kommune legge til grunn for delegering/ikke delegering av hvem som skal være den rettslige representanten for kommunen?

Spørsmålet stilles blant annet ut fra at ordfører fort kan bli inhabil ved behandling av en sak dersom ordfører har signert en avtale som er i strid med politiske vedtak.

I tillegg kan det være utfordrende for en ny ordfører og forsvare en tidligere ordfører signering av avtaler som for eksempel bringes inn for domstolene.

SVAR: Bestemmelsen om hvem som underskriver på kommunens vegne, er ikke en regel om delegering av avgjørelsesmyndighet, men om hvem som er legitimert til å opptre på kommunens vegne når rette organ har truffet vedtak, med andre ord om når det er gitt en bindende meddelelse om kommunens vedtak i saken.

Signeringen av avtalen er da en rent formell handling, gjort etter at saken er ferdigbehandlet, og vil normalt bli foretatt av noen som ikke selv har noe ansvar for vedtaket.

Det er opp til kommunen hvem den vil tillegge denne funksjonen. Oftest vil det vel være kommunedirektøren eller lederen for vedkommende administrasjonsgren, men ved store og viktige avtaler, er det vel ganske vanlig at ordfører gjør dette.

Hvis det dokumentet som underskrives inneholder et vedtak eller en avtale som ikke stemmer med det som er vedtatt av det kompetente organ, får vi et spørsmål om kommunen likevel blir bundet av dette ut fra såkalte «legitimasjonsvirkninger» – om vern av den som i god tro har innrettet seg i tillit til det som står der.

Dette kan være en vanskelig problemstilling, og det sies ikke noe om dette her i loven.

Hvis det er tale om et rent privatrettslig forhold – som kjøp, salg, leie m.m. – er det nærliggende å bygge på det samme prinsipp som er formulert for kommunale foretak i [§ 9–18](#).

Her fastslås som utgangspunkt at «Hvis noen som representerer foretaket utad, har overskredet sin myndighet, blir en avtale eller annen privatrettslig disposisjon ikke bindende for kommunen eller fylkeskommunen». Men føyes så til: «Dette gjelder bare hvis den andre parten innså eller burde ha innsett at myndigheten ble overskredet, og at det derfor ville stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende.»

Dette er i realiteten samme regel som vi finner for overskridelse av myndighet i [aksjelovens § 6-33](#): «Har noen som representerer selskapet utad ... ved disposisjon på selskapets vegne gått ut over sin myndighet, er disposisjonen ikke bindende for selskapet når selskapet godtgjør at medkontrahenten forsto eller burde ha forstått at myndigheten ble overskredet, og det ville stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende».

Ved vedtak eller avtaler som også har offentligrettslig innhold, som tillatelser, dispensasjoner, godkjenningsvedtak m.m., må spørsmålet om legitimasjon avgjøres ut fra ulovfestede regler om når et forvaltningsvedtak blir ugyldig og til skade for en part som har vært i god tro.

Her er det stadig en viss usikkerhet om når en slik part kan vinne rett etter tilsagn i avtale eller vedtak, også fra noen som ikke hadde myndighet til å opptre på vegne av et offentlig organ. Men de beste grunner taler nok for at det her – på samme måte som ved rene saksbehandlingsfeil – må foretas en avveining av det motstående interesser, slik at borgeren også her må ha et visst vern mot at vedtaket blir opphevd på dette grunnlag.

Loven sier ikke noe om hva «forslagsrett» betyr

Kommunal Rapport 13.06.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kommunedirektøren har møte- og talerett, men ikke forslagsrett. Samtidig legger jo kommunedirektøren fram forslag til vedtak, hvordan skal man forstå dette?

SPØRSMÅL: Under møtet i kommunestyret fremsatte kommunedirektøren følgende forslag mens en sak var under behandling:

«Kommunestyret ber administrasjonen om å gjøre vurderinger knyttet til barnets beste i behandlingen av eventuell søknad om bytte av hovedmål til nynorsk i de tre kommende årene fra 2022/2023 gjeldende fra og med 5. til og med 7. trinn dette skoleår. For egen språkgruppe vil det kreves et minimum av 10 elever med enkeltvedtak om bytte av hovedmål til nynorsk.»

Dette ble vedtatt med 10 mot 9 stemmer (med ordførerens dobbeltstemme.)

Jeg viser til kommuneloven:

[Kommuneloven §6–1](#): Ordføreren har **møte-, tale- og forslagsrett** i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer unntatt kommune- og fylkesråd og organer under dem. I kontrollutvalget har ordføreren likevel bare møte- og talerett.

[Kommuneloven §13-1](#): Kommunedirektøren har **møte- og talerett** i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer, med unntak av kontrollutvalget. Kommunedirektøren kan la en av sine underordnede utøve denne retten på sine vegne.

Spørsmålene er da:

Har kommunedirektøren forslagsrett i et kommunestyremøte etter at saken det gjelder, er åpnet og tatt opp til behandling?

Hvis svaret er nei på dette spørsmålet; er vedtaket som er gjort, gyldig?

SVAR: Her er lovteksten i kommuneloven ufullstendig og unødig vanskelig å forstå for uinnvidde. Loven har ingen generelle bestemmelser om hvem som har forslagsrett og hva dette innebærer, bare de to særreglene som er gjengitt ovenfor. Disse er imidlertid unntak fra to etablerte ulovfestede prinsipper for saksbehandling i kollegiale organer:

(i) Hvis ikke annet er bestemt, kan bare medlemmer av organet delta under saksbehandlingen i organet – altså med møterett og talerett.

Møte- og talerett betyr rett til å til være til stede i møtet, og til å delta i debatten om de sakene som behandles der. Utgangspunktet er klart nok at dette har alle medlemmer av organet, og ingen andre. Men her utvider de to bestemmelsene kretsen av personer med slik rett, ved at både ordfører og kommunedirektør eller andre fra administrasjonen gis rett til å møte og delta i forhandlingene i *alle* folkevalgte organer i kommunen, med unntak av organer som inngår i parlamentarisk styringsform, og for kommunedirektøren heller ikke kontrollutvalget.

(ii) Loven sier ikke noe om hva «forslagsrett» betyr, og her kan det lett oppstå misforståelser, og også her må vi ta utgangspunkt i de generelle, ulovfestede, prinsippene om dette: I et møte må alle som deltar med talerett, fritt kunne gi uttrykk for sitt syn på hva som bør gjøres og dermed også på hvilket vedtak som bør treffes. Det gjelder også kommunedirektøren, selv om hun ikke er gitt «forslagsrett».

Forslagsrett er her en særlig rett til å formulere et forslag til vedtak og kreve det tatt opp til votering. Denne retten har bare medlemmene av vedkommende folkevalgte organ, samt ordføreren.

Kommunedirektøren har ingen slik forslagsrett, verken før eller under møtet. Hun vil svært ofte legge fram sitt forslag til vedtak i sin innstilling i sakspapirene, men dette er ikke forslag som må tas opp til votering hvis ikke ordfører eller annet medlem av organet tar det opp og fremsetter det som sitt. Oftest vil ordføreren sette det fram til votering, men noen ganger vil hun kunne velge å fremsette et modifisert eller helt annet forslag, gjerne ut fra det som fremkommer av opplysninger og synspunkter under debatten.

Kommunedirektøren kan også under debatten om forslaget selv formulere et nytt forslag til vedtak for å se om det kan få tilslutning, men hvis ikke ordfører eller noen annen fremsetter det som sitt forslag, skal det ikke bli votert over dette. Hvis ordfører setter det under votering, vil det imidlertid bli oppfattet som godt nok, selv om ordfører ikke vil stemme for dette, men bare ønsker å få avklart om det er tilslutning til dette.

(iii) Hvis ordfører eller annet medlem fremsetter et forslag i saken som klart avviker fra det som er utredet av kommunedirektøren i saksforelegget til møtet, må kommunestyret ta stilling til om det anser dette alternativet som tilstrekkelig utredet, eller om det her er nødvendig med en ytterligere saksutredning til et senere møte før det treffes vedtak. Innenfor vide rammer er det kommunestyret selv som avgjør om det synes en sak er tilstrekkelig utredet, men hvis det viser seg at vedtaket er truffet på uriktige eller klart ufullstendige premisser når det gjelder saksforhold, konsekvenser eller rettsspørsmål, vil det kunne føre til at vedtaket var ugyldig, og saken må behandles på nytt i et senere møte.

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

01.09.2022

Saknr

24/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/143 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 01.09.2022, godkjennes.